

Działalność przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób w 2021 r.

Activity of enterprises with up to 9 persons employed in 2021

Działalność przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób w 2021 r.

Activity of enterprises with up to 9 persons employed in 2021

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Łodzi, Główny Urząd Statystyczny, Departament Przedsiębiorstw
Statistical Office in Łódź, Statistics Poland, Enterprises Department

pod kierunkiem
supervised by

Piotr Ryszard Cmela
Aneta Płatek

Zespół autorski

Editorial team

Artur Mikulec, Jerzy Harbat, Agnieszka Mirończuk
Aleksandra Foryś, Renata Janiszewska, Andrzej Pożycki

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Anna Buczek-Toboła

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website

<http://stat.gov.pl/>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source

Przedmowa

Prezentujemy Państwu kolejną edycję publikacji poświęconej działalności gospodarczej przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób, wydaną w serii „Analizy statystyczne”. Informacje przedstawione w opracowaniu pochodzą z realizowanego przez Urząd Statystyczny w Łodzi rocznego reprezentacyjnego badania mikroprzedsiębiorstw.

Publikacja ma charakter analityczny i zawiera opis wyników działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w 2021 r. według rodzaju prowadzonej działalności, jak i w przekroju terytorialnym. W szczególności analizie podlegały: liczba mikroprzedsiębiorstw, liczba osób pracujących i przeciętne zatrudnienie, a także wysokość wynagrodzeń, wartość przychodów i kosztów, wartość sprzedaży detalicznej i hurtowej oraz wyniki działalności gastronomicznej mikroprzedsiębiorstw.

Zachęcamy Państwa do korzystania z pełnego zakresu danych w wersji elektronicznej w postaci tabelic stanowiących integralną część publikacji, które zostały udostępnione na stronie internetowej <http://stat.gov.pl/publikacje>.

Mamy nadzieję, że niniejsza publikacja będzie cennym źródłem informacji dla wszystkich osób zainteresowanych działalnością mikroprzedsiębiorstw w Polsce.

Będziemy zobowiązani za wszelkie uwagi i sugestie dotyczące tematyki i struktury opracowania, co pozwoli na wzbogacenie zawartości i lepsze dostosowanie kolejnych edycji publikacji do potrzeb odbiorców.

Dziękujemy wszystkim respondentom za zaangażowanie w wypełnianie formularza SP-3 *Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw*, będącego bazą do opracowania tej publikacji.

Zastępca Dyrektora
Departamentu Przedsiębiorstw

Aneta Płatek

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Łodzi

dr Piotr Ryszard Cmela

Łódź, grudzień 2022 r.

Preface

We present You the next edition of the publication dedicated to the economic activity of enterprises with up to 9 persons employed, issued in the series „Statistical analyses”. The information presented in the study comes from the annual sample survey of microenterprises carried out by the Statistical Office in Łódź.

The publication is an analysis including description of economic activity results of microenterprises in 2021 both on the NACE sections level and voivodships level. In particular, the analysis covered: the number of microenterprises, the number of persons employed and average paid employment, as well as the amount of wages and salaries, the value of revenues and costs, the value of retail sales and wholesale, as well as the results of the catering activity of microenterprises.

We encourage You to use the full range of electronic data available in the form of tables on the website <http://stat.gov.pl/publikacje>, which constitute an integral part of this publication.

We hope that this publication will be a valuable source of information for anyone interested in the activity of microenterprises in Poland.

We will be grateful for any comments and suggestions regarding the subject and structure of the study, which will allow us to enrich the content and to prepare better adaptation of subsequent editions of the publication to the needs of recipients.

We would like to thank all Respondent who filled out *SP-3 Report on economic activity of enterprises*, which is the basic source for the development of this publication.

Deputy Director
of the Enterprises Department

Aneta Płatek

Director
of the Statistical Office in Łódź

Piotr Ryszard Cmela, Ph.D.

Łódź, December 2022

Spis treści

Contents

Przedmowa.....	3
Preface.....	4
Spis treści.....	5
Contents	
Spis tablic.....	6
List of tables	
Spis wykresów.....	7
List of charts	
Spis map.....	8
List of maps	
Objaśnienia znaków umownych i ważniejsze skróty.....	9
Symbols and main abbreviations	
Synteza.....	12
Executive summary.....	14
Rozdział 1. Podstawowe dane o mikroprzedsiębiorstwach w latach 2016–2021.....	16
Chapter 1. Basic data on microenterprises in 2016–2021	
Rozdział 2. Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD.....	22
Chapter 2. Microenterprises survey results by NACE sections	
Rozdział 3. Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw według województw.....	32
Chapter 3. Microenterprises survey results by voivodships	
Rozdział 4. Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw według województw oraz sekcji PKD.....	43
Chapter 4. Microenterprises survey results by voivodships and NACE sections	
Uwagi metodologiczne.....	51
Methodological notes.....	57

Spis tablic

List of tables

1. Liczba mikroprzedsiębiorstw i pracujących	16
1. Number of microenterprises and persons employed	
2. Liczba mikroprzedsiębiorstw według rodzaju prowadzonej ewidencji księgowej	17
2. Number of microenterprises by kind of records kept	
3. Podstawowe wskaźniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw.....	18
3. Basic microenterprises' economic activity indicators	
4. Wskaźniki finansowe działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw	20
4. Finance microenterprises' economic activity indicators	
5. Sprzedaż detaliczna, hurtowa, produkcja budowlano-montażowa i przychody z działalności gastronomicznej	21
5. Retail sale, wholesale, construction and assembly production and revenues from catering activity	
6. Liczba mikroprzedsiębiorstw i pracujących, przychody ogółem według sekcji PKD w 2021 r.	23
6. Number of microenterprises, persons employed and total revenues by NACE sections in 2021	
7. Liczba mikroprzedsiębiorstw według liczby pracujących w głównym miejscu pracy oraz sekcji PKD w 2021 r.	24
7. Microenterprises by number of persons employed in the main workplace and NACE sections in 2021	
8. Zmiany rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w oparciu o dane rejestrowe oraz wyniki badania w 2021 r.	26
8. Changes in the type of economic activity conducted by microenterprises based on register data and survey results in 2021	
9. Wskaźniki zatrudnienia i wynagrodzeń w mikroprzedsiębiorstwach według sekcji PKD w 2021 r.	29
9. Indicators of paid employment and gross wages and salaries in microenterprises by NACE sections in 2021	
10. Podstawowe dane i wskaźniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw według województw w 2021 r.	32
10. Basic data and microenterprises' economic activity indicators by voivodships in 2021	
11. Przychody ogółem i wynagrodzenia brutto mikroprzedsiębiorstw według województw w 2021 r.	36
11. Total revenues and gross wages and salaries in microenterprises by voivodeships in 2021	
12. Sprzedaż detaliczna i hurtowa mikroprzedsiębiorstw według województw w 2021 r.	39
12. Retail sale and wholesale of microenterprises by voivodships in 2021	
13. Liczba mikroprzedsiębiorstw według województw oraz sekcji PKD w 2021 r.	44
13. Number of microenterprises by voivodships and NACE sections in 2021	
14. Pracujący na 1000 mikroprzedsiębiorstw według województw oraz sekcji PKD w 2021 r.	46
14. Persons employed per 1000 microenterprises by voivodships and NACE sections in 2021	
15. Miesięczne przychody na 1 pracującego według województw oraz sekcji PKD w 2021 r.	48
15. Monthly revenues per 1 person employed by voivodships and NACE sections in 2021	
16. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego według województw oraz sekcji PKD w 2021 r.	49
16. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee by voivodships and NACE sections in 2021	

Spis wykresów

List of charts

1. Rodzaj prowadzonej ewidencji księgowej w mikroprzedsiębiorstwach.....	17
1. Kind of accounting records kept in microenterprises	
2. Przeciętne zatrudnienie i wynagrodzenia brutto.....	18
2. Average paid employment, gross wages and salaries	
3. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego.....	19
3. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee	
4. Przychody i koszty ogółem, wynik finansowy brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo.....	20
4. Total revenues and total costs, gross financial result per 1 microenterprise	
5. Struktura mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD w 2021 r.....	22
5. Structure of microenterprises by NACE sections in 2021	
6. Struktura mikroprzedsiębiorstw, pracujących i przychodów dla sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych oraz sektora usług w 2021 r.....	24
6. Structure of microenterprises, persons employed and revenues for section trade; repair of motor vehicle and services in 2021	
7. Udział mikroprzedsiębiorstw do 1 osoby pracującej ^a w mikroprzedsiębiorstwach ogółem według sekcji PKD w 2021 r.....	25
7. The share of microenterprises up to 1 person employed ^a in total microenterprises by NACE sections in 2021	
8. Mikroprzedsiębiorstwa na 100 tys. ludności według sekcji PKD w 2021 r.....	27
8. Microenterprises per 100 thousand population by NACE sections in 2021	
9. Pracujący na 1000 mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD w 2021 r.....	28
9. Persons employed per 1000 microenterprises by NACE sections in 2021	
10. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego według sekcji PKD w 2021 r.....	30
10. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee by NACE sections in 2021	
11. Miesięczne przychody na 1 pracującego według sekcji PKD w 2021 r.....	31
11. Monthly revenues per 1 person employed by NACE sections in 2021	
12. Struktura mikroprzedsiębiorstw i pracujących według województw w 2021 r.....	33
12. Structure of microenterprises and persons employed by voivodships in 2021	
13. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego według województw w 2021 r.....	35
13. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee by voivodships in 2021	
14. Struktura przychodów z działalności gastronomicznej według województw w 2021 r.....	40
14. The structure of revenues from catering activity by voivodships in 2021	
15. Struktura produkcji budowlano-montażowej według województw w 2021 r.....	41
15. The structure of construction and assembly production by voivodships in 2021	
16. Udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach mikroprzedsiębiorstw według województw w 2021 r.....	42
16. The share of construction and assembly production in revenues of microenterprises by voivodships in 2021	
17. Struktura pracujących w mikroprzedsiębiorstwach według województw oraz sekcji PKD w 2021 r.....	45
17. Structure of persons employed in microenterprises by voivodships and NACE sections in 2021	

Spis map

List of maps

1. Mikroprzedsiębiorstwa na 1000 ludności w 2021 r.	34
1. Microenterprises per 1000 population in 2021	
2. Miesięczne przychody na 1 pracującego w 2021 r.	37
2. Monthly revenues per 1 person employed in 2021	
3. Wskaźnik rentowności obrotu brutto mikroprzedsiębiorstw w 2021 r.	38
3. Gross turnover profitability indicator of microenterprises in 2021	
4. Wynik finansowy brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo w 2021 r.	38
4. Gross financial result per 1 microenterprise in 2021	
5. Przychody mikroprzedsiębiorstw z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych w 2021 r.	47
5. Revenues of microenterprises in the area of trade; repair of motor vehicles in 2021	
6. Wynagrodzenia brutto mikroprzedsiębiorstw z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych w 2021 r.	47
6. Gross wages and salaries of microenterprises in the area of trade; repair of motor vehicles in 2021	

Objaśnienia znaków umownych i ważniejsze skróty

Symbols and main abbreviations

Znaki umowne

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	oznacza, że zjawisko nie wystąpiło indicates that magnitude zero
Zero: (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given

Skróty

Abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc thousand
mln	milion million
mld	miliard billion
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności Polish Classification of Activities
NACE	Statistical classification of economic activities in the European Community

Skróty i pełne nazwy według PKD 2007 stosowane w publikacji

Abbreviations and full names according to NACE Rev. 2 used in the publication

Skrót Abbreviation	Pełna nazwa Full name
- -	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing
- -	Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying
- -	Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych Electricity, gas steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
- -	Budownictwo Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, including motorcycles
- -	Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi Accommodation and food service activities
- -	Informacja i komunikacja Information and communication
- -	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości -	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości Real estate activities
- -	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities

Skrót Abbreviation	Pełna nazwa Full name
Administrowanie i działalność wspierająca -	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca Administrative and support service activities
- -	Edukacja Education
- -	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities
Kultura, rozrywka i rekreacja -	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation
- -	Pozostała działalność usługowa Other service activities

Synteza

W 2021 r. w Polsce liczba mikroprzedsiębiorstw wyniosła 2 355,6 tys. i w stosunku do roku poprzedniego wzrosła o 94,1 tys. jednostek, tj. o 4,2%. Średniorocznie populacja przedsiębiorstw do 9 osób pracujących zwiększyła się o 3,3%, przy czym w latach 2016–2020 wzrost ich liczby był coraz mniejszy – 3,5% w 2017 r. i 2018 r., 3,2% w 2019 r. oraz 2,1% w 2020 r.

Liczba pracujących w mikroprzedsiębiorstwach w 2021 r. wyniosła 4 445,2 tys., a zatem wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 158,4 tys. osób tj. o 3,7%. W okresie 2016–2021 średnioroczne tempo wzrostu liczby osób pracujących kształtowało się na poziomie 2,4%. W latach 2016–2020 z roku na rok wzrost liczby osób pracujących był coraz niższy (odpowiednio 3,4% na początku badanego okresu i 1,4% w 2020 r.). W całym okresie 2016–2021 liczba pracujących w mikroprzedsiębiorstwach wzrosła o 12,3%.

W 2021 r. przychody ogółem kształtowały się na poziomie 1 566,3 mld zł, a koszty ogółem na poziomie 1 314,7 mld zł (w stosunku do roku poprzedniego wzrosły odpowiednio o 8,4% i 5,4%). W latach 2016–2021 występował systematyczny wzrost zarówno przychodów, jak i kosztów mikroprzedsiębiorstw, w analizowanym okresie przychody mikroprzedsiębiorstw wzrosły łącznie o 49,8%, a koszty o 42,8%. Najwyższy wskaźnik poziomu kosztów odnotowano w 2016 r. – 88,1%, a najniższy w 2021 r. – 83,9%. Średnioroczna dynamika przychodów wyniosła 108,4, a kosztów 107,4.

W 2021 r. najwięcej jednostek o liczbie pracujących do 9 osób (1 307,9 tys. tj. 55,5% wszystkich mikroprzedsiębiorstw) prowadziło działalność gospodarczą w zakresie usług¹. Pozostałe, znaczące pod względem liczby mikroprzedsiębiorstw sekcje PKD to: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 474,3 tys. (20,1%) oraz budownictwo – 358,7 tys. jednostek (15,2%). W 2021 r. wyżej wymienione sekcje PKD skupiały łącznie 2 140,9 tys. jednostek, które stanowiły 90,9% ogółu mikroprzedsiębiorstw.

Analizując stan oraz strukturę pracujących w mikroprzedsiębiorstwach według sekcji PKD w 2021 r. zaobserwowano, że najwięcej osób pracowało w sektorze usług – 2 207,1 tys. osób (tj. 49,7%) oraz w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 1 071,5 tys. osób (24,1%) i budownictwo – 667,2 tys. osób (15,0%). W 2021 r. wyżej wymienione sekcje PKD skupiały łącznie 3 945,8 tys. osób, tj. 88,8% pracujących ogółem w mikroprzedsiębiorstwach.

Liczba mikroprzedsiębiorstw na 100 tys. ludności w Polsce w 2021 r. była najwyższa w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych (1 243 jednostki na 100 tys. ludności), budownictwo (940 jednostek) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (850 jednostek), a najniższa w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (21 jednostek). W skali całego kraju wartość omawianego wskaźnika w 2021 r. wyniosła 6 173 jednostki na 100 tys. ludności wobec 5 896 jednostek w roku 2020.

Sekcją PKD o najwyższej liczbie pracujących na 1000 mikroprzedsiębiorstw w 2021 r. było zakwaterowanie i gastronomia (2 747 osób na 1000 mikroprzedsiębiorstw), a sekcją o najniższej wartości wskaźnika – informacja i komunikacja (1 362 osoby). W skali całego kraju wartość omawianego wskaźnika kształtowała się na poziomie 1 887 osób na 1000 mikroprzedsiębiorstw wobec 1 896 w roku 2020.

Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej w 2021 r. największą część przychodów wszystkich mikroprzedsiębiorstw, tj. 39,9% (624,6 mld zł) wygenerowały jednostki działające w usługach oraz w sekcji handel i naprawa pojazdów samochodowych – 38,3% (599,3 mld zł).

¹ Zob. przypis 3.

W 2021 r. mikroprzedsiębiorstwa z sekcji obsługa rynku nieruchomości charakteryzowały się najwyższą wartością miesięcznych przychodów na 1 pracującego – 64,7 tys. zł. Najniższą wartość miesięcznych przychodów na 1 pracującego odnotowano w przedsiębiorstwach do 9 osób pracujących zajmujących się pozostałą działalnością usługową – 6,8 tys. zł, podczas gdy w skali całego kraju kształtował się on na poziomie 29,2 tys. zł.

Spośród 2 355,6 tys. mikroprzedsiębiorstw funkcjonujących w Polsce w 2021 r. najwięcej, tj. 18,1% (425,8 tys.) miało siedzibę na terenie województwa mazowieckiego, dalsze 12,0% (283,3 tys.) na terenie województwa małopolskiego, a kolejne 10,9% (256,9 tys.) na terenie województwa śląskiego. Najmniej jednostek o liczbie pracujących do 9 osób miało siedzibę na terenie województwa: opolskiego (1,8%, tj. 42,0 tys.), lubuskiego (2,2%, 52,8 tys.) i świętokrzyskiego (2,5%, 59,2 tys.).

Spośród ogółu pracujących (4 445,2 tys. osób) największy odsetek odnotowano w mikroprzedsiębiorstwach mających siedzibę w województwie: mazowieckim (17,8%, tj. 789,6 tys. osób), małopolskim (11,5%, 512,3 tys.) oraz śląskim (11,3%, 501,7 tys.). Natomiast województwa: opolskie (1,8%, tj. 82,0 tys. osób), lubuskie (2,3%, 103,0 tys.) i świętokrzyskie (2,7%, 118,0 tys.) charakteryzowały się najmniejszą liczbą pracujących ogółem.

Największą część przychodów jednostek o liczbie pracujących do 9 osób wypracowały mikroprzedsiębiorstwa województwa mazowieckiego (27,0%, tj. 423,3 mld zł), śląskiego (10,9%, 170,7 mld zł) oraz wielkopolskiego (9,6%, 149,8 mld zł). Jednostki z trzech wyżej wymienionych województw uzyskały łącznie 47,5% przychodów mikroprzedsiębiorstw ogółem, które w skali całego kraju kształtowały się na poziomie 1 566,3 mld zł.

Największy udział w generowaniu zarówno sprzedaży detalicznej, hurtowej, produkcji budowlano-montażowej, jak i przychodów z działalności gastronomicznej miały jednostki z województwa mazowieckiego, które wypracowały odpowiednio: 18,7% (tj. 46,0 mld zł) sprzedaży detalicznej ogółem, 26,8% (100,6 mld zł) sprzedaży hurtowej ogółem, 19,0% (24,2 mld zł) produkcji budowlano-montażowej ogółem oraz 20,4% (4,3 mld zł) przychodów z gastronomii ogółem. Najmniejszy udział w sprzedaży detalicznej oraz produkcji budowlano-montażowej osiągnęły jednostki o liczbie pracujących do 9 osób z województwa opolskiego – wyniósł on odpowiednio 2,2% (5,3 mld zł) oraz 2,0% (2,5 mld zł). W zakresie sprzedaży hurtowej ogółem najmniejszy odsetek stanowiły mikroprzedsiębiorstwa z województwa opolskiego -1,6% (5,8 mld zł) i warmińsko-mazurskiego – 1,6% (6,0 mld zł), natomiast w zakresie przychodów z działalności gastronomicznej jednostki z siedzibą na terenie województwa lubuskiego – 1,1% (0,2 mld zł).

Wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw w poszczególnych województwach w 2021 r. wahał się od 42 podmiotów na 1000 ludności w województwie lubelskim do 83 podmiotów na 1000 ludności w województwie małopolskim.

Najwyższą wartość wskaźnika miesięcznych przychodów na 1 pracującego miały jednostki z województwa mazowieckiego (43 197 zł), a najniższą mikroprzedsiębiorstwa z województwa warmińsko-mazurskiego (20 266 zł).

Executive summary

In 2021 the number of microenterprises in Poland amounted to 2 355.6 thousand, which is an increase of 94.1 thousand units (i.e. 4.2%) compared to previous year. The average annual population of enterprises up to 9 persons employed increased by 3.3%, and the increase in their number was successively smaller each year – 3.5% in 2017 and 2018, 3.2% in 2019 and 2.1% in 2020.

The number of persons employed in microenterprises in 2021 amounted to 4 445.2 thousand, which is an increase of 158,4 thousand persons (i.e. 3.7%). In the period 2016–2021, the average annual growth rate of the number of persons employed was 2.4%, and each year the increase in the number of employed persons was lower (3.4% at the beginning and 1.4% in 2020). In the entire period 2016–2021, the number of people working in microenterprises increased by 12.3%.

In 2021 total revenues of microenterprises amounted to 1 566.3 billion PLN and total costs amounted to 1 314.7 billion PLN (in comparison to the previous year, they increased by 8.4% and 5.4% respectively). In 2016–2021, there was a systematic increase in both revenues and costs of microenterprises, in the analyzed period revenues of microenterprises increased by a total of 49.8% and costs by 42.8%. The highest cost level indicator was recorded in 2016 – 88.1%, and the lowest in 2021 – 83.9%. The average annual growth rate of revenues was 108.4 and growth rate of costs amounted to 107.4.

In 2021 most of the units with up to 9 persons employed (1 307.9 thousand, i.e. 55.5% of all microenterprises) conducted activity in the field of services¹. Other NACE sections, significant in the number of microenterprises were: trade; repair of motor vehicles – 474.3 thousand units (20.1%) and construction – 358.7 thousand units (15.2%). In 2021 to the above mentioned sections of NACE belonged a total of 2 140.9 thousand units, which accounted for 90.9% of all microenterprises.

Analyzing condition and structure of all persons employed in microenterprises according to NACE sections in 2021 it has been observed that most persons worked in the service's sector – 2 207.1 thousand persons (49.7%) and in following NACE sections: trade; repair of motor vehicles – 1 071.5 thousand persons (24.1%) and construction – 667.2 thousand persons (15.0%). In 2021 the above mentioned NACE groups accounted together for 3 945.8 thousand persons (i.e. 88.8% of all persons employed in microenterprises).

The number of microenterprises per 100 thousand population in Poland in 2021 was the highest in the sections: trade; repair of motor vehicles (1 243 units per 100 thousand population), construction (940 units) and professional, scientific and technical activities (850 units) and the lowest in agriculture, forestry and fishing (21 units). On the country level the value of this indicator in 2021 amounted to 6 173 units per 100 thousand population towards 5 896 units in 2020.

NACE section with the highest number of persons employed per 1000 microenterprises in 2021 was accommodation and catering (2 747 persons employed per 1000 microenterprises), while the section with the lowest was information and communication (1 362 persons). On the country level the value of this indicator amounted to 1 887 persons per 1000 microenterprises towards 1 896 in 2020.

Considering the type of economic activity conducted in 2021, the largest part of revenues of all microenterprises, i.e. 39.9% (624,6 billion PLN) was generated by units operating in services and the section of trade; repair of motor vehicles – 38.3% (599,3 billion PLN).

¹ See footnote 3.

In 2021 microenterprises from the area of real estate activities had the highest monthly revenues per 1 person employed – 64.7 thousand PLN. The lowest value of monthly revenues per 1 person employed in units with up to 9 persons employed was in other service activities – 6.8 thousand PLN, while on the country level it was 29.2 thousand PLN.

Among the 2 355.6 thousand microenterprises in Poland in 2021 the most were located in Mazowieckie Voivodship (18.1%, i.e. 425.8 thousand units), Małopolskie (12.0%, 283.3 thousand) and Śląskie (10.9%, 256.9 thousand). The least units with up to 9 persons employed had their headquarters in: Opolskie (1.8%, i.e. 42.0 thousand), Lubuskie (2.2%, 52.8 thousand) and Świętokrzyskie (2.5%, 59.2 thousand).

Among the 4 445.2 thousand of persons employed the largest share has been observed in microenterprises located in Mazowieckie Voivodship (17.8%, i.e. 789.6 thousand), Małopolskie (11.5%, i.e. 512.3 thousand) and Śląskie (11.3%, i.e. 501.7 thousand). While Opolskie (1.8%, i.e. 82.0 thousand), Lubuskie (2.3%, i.e. 103.0 thousand) i Świętokrzyskie (2.7%, i.e. 118.0 thousand) had the lowest number of persons employed.

The largest share of revenues was generated by microenterprises located in Mazowieckie Voivodship (27.0%, i.e. 423.3 billion PLN), Śląskie (10.9%, i.e. 170.7 billion PLN) and Wielkopolskie (9.6%, i.e. 149.8 billion PLN). The units of these three voivodships generated a total of 47.5% of surveyed enterprises' revenues, which amounted to 1 566.3 PLN billion on the country level.

The largest share in generating retail sales, wholesale, construction and assembly production as well as revenues from catering activity had units from Mazowieckie Voivodship, which incurred 18.7% (46.0 billion PLN) of total retail sales, 26.8% (100.6 billion PLN) of total wholesale, 19.0% (24.2 billion PLN) of total construction and assembly production and 20.4% (4.3 billion PLN) of total revenues from catering activity. The smallest share in retail sales and construction and assembly production was recorded in microenterprises located in Opolskie Voivodship – it amounted to 2.2% (5.3 billion PLN) and 2.0% (2.5 billion PLN), respectively. In terms of total wholesale the smallest share had microenterprises from Opolskie Voivodship -1.6% (5.8 billion PLN) and Warmińsko-Mazurskie Voivodship – 1.6% (6.0 billion PLN), while in terms of revenues from catering activity microenterprises based in Lubuskie Voivodship – 1.1% (0.2 billion PLN).

The intensity indicator of microenterprises in individual voivodships in 2021 ranged from 42 units per 1000 population in Lubelskie Voivodship to 83 units per 1000 population in Małopolskie Voivodship.

The highest monthly revenues per 1 person employed had units from Mazowieckie Voivodship (43 197 PLN) and the lowest from Warmińsko-Mazurskie Voivodship (20 266 PLN).

Rozdział 1.

Chapter 1.

Podstawowe dane o mikroprzedsiębiorstwach w latach 2016–2021

Basic data on microenterprises in 2016–2021

W latach 2016–2021 liczba mikroprzedsiębiorstw² w Polsce wzrosła o 351,6 tys. jednostek, tj. o 17,5%. Średniorocznie populacja przedsiębiorstw do 9 osób pracujących zwiększała się o 3,3%, przy czym z roku na rok wzrost ich liczby był coraz mniejszy – 3,5% w 2017 r. i 2018r., 3,2% w 2019 r. oraz 2,1% w 2020 r. W 2021 r. działalność gospodarczą w Polsce prowadziło 2 355,6 tys. mikroprzedsiębiorstw, a w stosunku do roku poprzedniego ich liczba wzrosła o 94,1 tys. jednostek, tj. o 4,2%.

Tablica 1. Liczba mikroprzedsiębiorstw i pracujących
Table 1. Number of microenterprises and persons employed

Wyszczególnienie Specification	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba mikroprzedsiębiorstw ogółem Total number of microenterprises	2 004 047	2 073 621	2 146 019	2 213 941	2 261 515	2 355 639
w tym liczba mikroprzedsiębiorstw do 1 osoby pracującej ^a of which number of microenterprises up to 1 person employed ^a	1 412 079	1 473 763	1 522 355	1 599 052	1 659 062	1 748 074
Pracujący (stan w dniu 31.12) Persons employed (as of 31.12)	3 957 151	4 089 771	4 173 208	4 229 197	4 286 742	4 445 189

a Tj. liczba mikroprzedsiębiorstw, w których pracuje maksymalnie 1 osoba i jest to dla niej główne miejsce pracy.
a I.e. is the number of microenterprises in which a maximum of 1 person is employed, and it is its main workplace.

Spośród ogółu przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób działających w Polsce w 2021 r. 74,2% stanowiły mikroprzedsiębiorstwa do 1 osoby pracującej (w okresie 2016–2020 ich udział wahał się od 70,5% w 2016 r. do 73,4% w 2020 r.). Zaobserwowano, że średnioroczne tempo wzrostu liczby tych jednostek w latach 2016–2021 wyniosło 4,4% i było wyższe niż dla mikroprzedsiębiorstw ogółem, a w stosunku do roku poprzedniego ich liczba wzrosła o 5,4%, tj. 89,0 tys. jednostek.

W latach 2016–2021 podstawowym rodzajem ewidencji księgowej prowadzonej w mikroprzedsiębiorstwach była podatkowa księga przychodów i rozchodów (zob. tabl. 2). W 2021 r. liczba mikroprzedsiębiorstw z tego rodzaju ewidencją wyniosła 1 544,9 tys. – w stosunku do roku poprzedniego wzrosła o 31,5 tys., a w porównaniu z rokiem 2016 o 170,2 tys. Pozostałe rodzaje księgowości stosowane przez przedsiębiorstwa do 9 osób pracujących w 2021 r. to: ewidencja przychodów – 19,7%, księgi rachunkowe – 11,5% oraz karta podatkowa – 3,2% podmiotów. Porównując strukturę jednostek według rodzaju prowadzonej ewidencji księgowej (zob. wykres 1) zaobserwowano spadek udziału jednostek prowadzących:

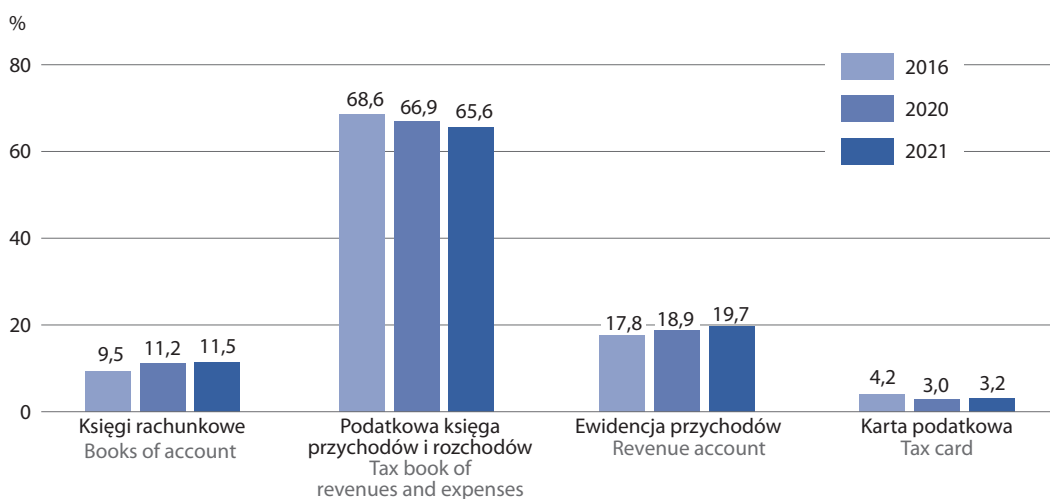
² W polskiej statystyce publicznej, zgodnie z zasadami obowiązującymi w statystyce europejskiej, za mikroprzedsiębiorstwo uważa się przedsiębiorstwo o liczbie pracujących do 9 osób. Dane prezentowane w niniejszej publikacji dotyczą wszystkich badanych sekcji PKD (łącznie z sekcją A i K) – patrz uwagi metodologiczne.

podatkową księgę przychodów i rozchodów – z 68,6% w 2016 r. do 65,6% w 2021 r. i kartę podatkową – z 4,2% w 2016 r. do 3,2% w 2021 r. oraz wzrost odsetka mikroprzedsiębiorstw prowadzących: księgi rachunkowe – z 9,5% w 2016 r. do 11,5% w 2021 r. i ewidencję przychodów – z 17,8% w 2016 r. do 19,7% w 2021 r.

Tablica 2. Liczba mikroprzedsiębiorstw według rodzaju prowadzonej ewidencji księgowej
Table 2. Number of microenterprises by kind of records kept

Wyszczególnienie Specification	2016	2017	2018	2019	2020	2021
OGÓŁEM TOTAL	2 004 047	2 073 621	2 146 019	2 213 941	2 261 515	2 355 639
Księgi rachunkowe Books of account	189 976	216 304	234 204	253 783	253 592	271 962
Podatkowa księga przychodów i rozchodów Tax book of revenues and expenses	1 374 678	1 400 892	1 433 976	1 485 917	1 513 381	1 544 870
Ewidencja przychodów Revenue account	355 931	376 856	392 739	398 893	427 529	463 048
Karta podatkowa Tax card	83 462	79 569	85 101	75 347	67 012	75 759

Wykres 1. Rodzaj prowadzonej ewidencji księgowej w mikroprzedsiębiorstwach
Chart 1. Kind of accounting records kept in microenterprises

W latach 2016–2021 liczba mikroprzedsiębiorstw na 100 tys. ludności kształtowała się na poziomie od 5 215 do 6 173 jednostek (odpowiednio w pierwszym i ostatnim roku badanego okresu). Systematyczny wzrost wartości wskaźnika natężenia mikroprzedsiębiorstw w tym okresie wynika zarówno z rosnącej liczby przedsiębiorstw, jak i spadającej liczby ludności w Polsce (zob. tabl. 3).

Liczba pracujących w mikroprzedsiębiorstwach w 2021 r. wyniosła 4 445,2 tys., a zatem wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 158,4 tys. osób. W okresie 2016–2021 średnioroczne tempo wzrostu liczby osób pracujących kształtowało się na poziomie 2,4%, przy czym z roku na rok wzrost liczby osób pracujących był coraz niższy (odpowiednio 3,4% w 2016 r., 1,4% w 2020 r.), a w 2021 r. w stosunku do roku

poprzedniego liczba osób pracujących wzrosła o 3,7%. W całym okresie 2016–2021 liczba pracujących w mikroprzedsiębiorstwach wzrosła o 12,3%.

Analizując zmiany w zakresie pracujących i mikroprzedsiębiorstw zaobserwowano, że w 2017 r. ich dynamika była podobna. W kolejnych latach dynamika liczby mikroprzedsiębiorstw była wyższa niż liczby osób w nich pracujących. W 2018, 2019 i w 2020 r. wzrost r/r liczby jednostek wyniósł odpowiednio 3,5%, 3,2% i 2,1%, a wzrost liczby osób w nich pracujących odpowiednio 2,0%, 1,3% i 1,4%. W 2021 r. dynamika tych wartości ponownie się zbliżyła i wyniosła odpowiednio 4,2% i 3,7%. W efekcie liczba pracujących w przeliczeniu na 1000 mikroprzedsiębiorstw w latach 2016–2021 z roku na rok systematycznie spadała – z 1 975 osób na początku badanego okresu do 1 887 osób na końcu badanego okresu.

Tablica 3. Podstawowe wskaźniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw

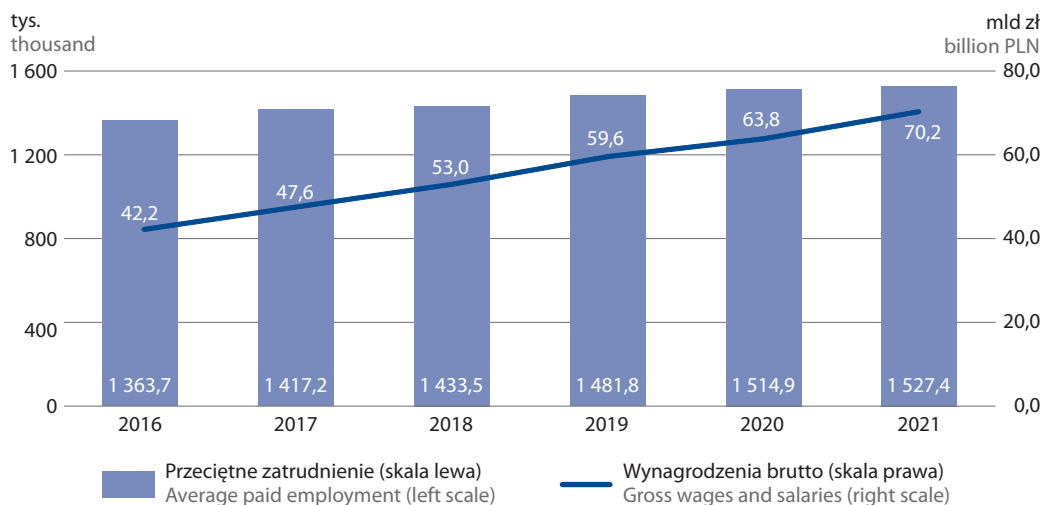
Table 3. Basic microenterprises' economic activity indicators

Wyszczególnienie Specification	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Mikroprzedsiębiorstwa na 100 tys. ludności Microenterprises per 100 thousand population	5 215	5 397	5 587	5 768	5 896	6 173
Pracujący (stan w dniu 31.12) na 1000 mikroprzedsiębiorstw Persons employed (as of 31.12) per 1000 microenterprises	1 975	1 972	1 945	1 910	1 896	1 887
Przeciętne zatrudnienie na 1000 mikroprzedsiębiorstw Average paid employment per 1000 microenterprises	680	683	668	669	670	648

Przeciętne zatrudnienie w mikroprzedsiębiorstwach w 2021 r. wyniosło 1 527,4 tys. osób (zob. wykres 2) i wzrosło w stosunku do roku poprzedniego o 0,8% (w całym analizowanym okresie średni roczny wzrost przeciętnego zatrudnienia wyniósł 2,3%, a najwyższy wzrost r/r odnotowano w 2017 – 3,9%). W 2021 r. – w stosunku do roku 2016 – przeciętne zatrudnienie w mikroprzedsiębiorstwach wzrosło o 12,0%. Natomiast wskaźnik liczby osób zatrudnionych przypadających na 1000 mikroprzedsiębiorstw obniżał się na przestrzeni analizowanego okresu, jego najwyższą wartość odnotowano w 2017 r. (683 osoby), a najniższą w 2021 r. (648 osób).

Wykres 2. Przeciętne zatrudnienie i wynagrodzenia brutto

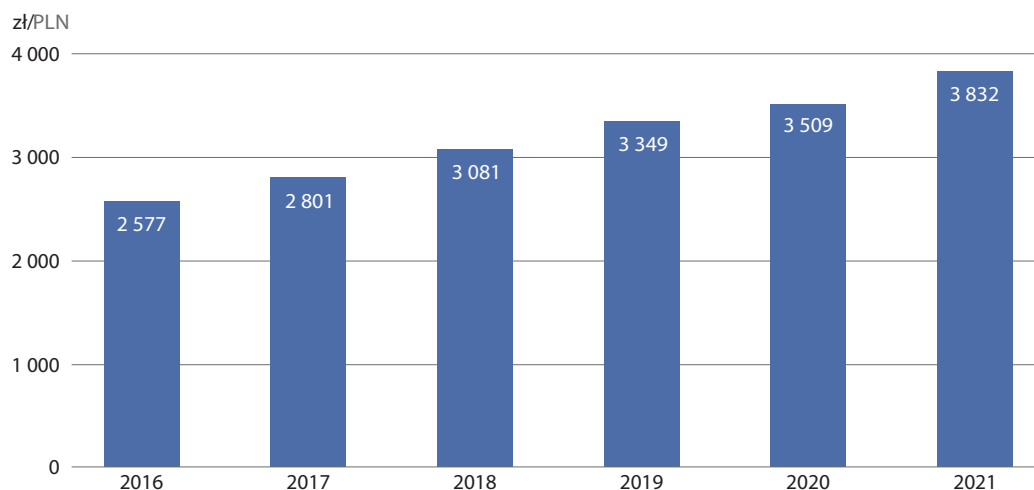
Chart 2. Average paid employment, gross wages and salaries

Kwota wynagrodzeń brutto w jednostkach do 9 osób pracujących w latach 2016–2021 wzrosła z 42,2 mld zł do 70,2 mld zł. Średnioroczny wzrost wartości wynagrodzeń brutto w tym okresie wyniósł 10,7% – najwyższy ich wzrost 12,9% r/r odnotowano w 2017 r., a najniższy 7,1% w 2020 r. Udział wynagrodzeń brutto w kosztach ogółem mikroprzedsiębiorstw w 2016 r. i 2018 r. wyniósł tyle samo 4,6%, a w kolejnych latach systematycznie wzrastał – do 5,3% w 2021 r.

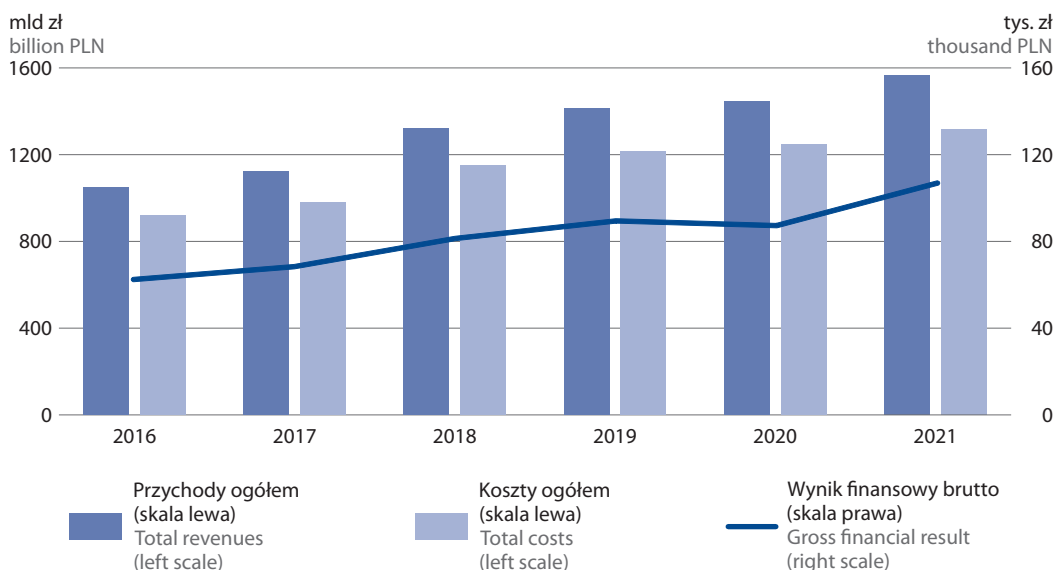
W badanym okresie odnotowano również systematyczny wzrost miesięcznego wynagrodzenia brutto na 1 zatrudnionego – z 2 577 zł w 2016 r. do 3 832 zł w 2021 r., ponieważ kwota wynagrodzeń ogółem wypłacanych zatrudnionym w mikroprzedsiębiorstwach wzrastała szybciej niż przeciętna liczba osób w nich zatrudnionych (zob. wykres 3).

Wykres 3. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego
Chart 3. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee

W 2021 r. przychody ogółem kształtowały się na poziomie 1 566,3 mld zł, a koszty ogółem na poziomie 1 314,7 mld zł (w stosunku do roku poprzedniego wzrosły odpowiednio o 8,4% i 5,4%). W latach 2016–2021 występował systematyczny wzrost zarówno przychodów, jak i kosztów mikroprzedsiębiorstw (zob. wykres 4), w analizowanym okresie przychody mikroprzedsiębiorstw wzrosły łącznie o 49,8%, a koszty o 42,8%. Najwyższy wskaźnik poziomu kosztów odnotowano w 2016 r. – 88,1%, a najniższy udział kosztów w przychodach w 2021 r. – 83,9%. Średnioroczna dynamika przychodów wyniosła 108,4, a kosztów 107,4.

Wykres 4. Przychody i koszty ogółem, wynik finansowy brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo
Chart 4. Total revenues and total costs, gross financial result per 1 microenterprise

W 2021 r. nadwyżka przychodów nad kosztami na 1 mikroprzedsiębiorstwo wyniosła 106,8 tys. zł i w porównaniu z rokiem 2020 wzrosła o 19,5 tys. zł. Był to największy wzrost wyniku finansowego brutto w przeliczeniu na 1 mikroprzedsiębiorstwo w latach 2016–2021, spadek nadwyżki przychodów nad kosztami r/r odnotowano jedynie w 2020 r. (o 2,1 tys. zł). Podobna sytuacja występowała w przypadku wskaźnika rentowności obrotu brutto, który w 2020 r. spadł do poziomu 13,7%, a w roku 2021 osiągnął wartość 16,1% – najwyższą w analizowanym okresie. Miesięczne przychody na 1 pracującego w 2021 r. kształtowały się na poziomie 29 213 zł i w porównaniu z rokiem 2020 wzrosły (o 2 127 zł) – w przypadku tego wskaźnika przejściowy spadek (o 278 zł) do poziomu 27 086 zł wystąpił w 2020 r. (zob. tabl. 4)

Tablica 4. Wskaźniki finansowe działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw
Table 4. Finance microenterprises' economic activity indicators

Wyszczególnienie Specification	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Wynik finansowy brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo w zł Gross financial result per 1 microenterprise in PLN	62 319	68 354	81 293	89 401	87 265	106 811
Miesięczne przychody na 1 pracującego w zł Monthly revenues per 1 person employed in PLN	23 001	24 055	26 431	27 364	27 086	29 213
Wskaźnik rentowności obrotu brutto w % Gross turnover profitability indicator in %	11,9	12,6	13,2	14,0	13,7	16,1

W Polsce w latach 2016–2021 występował systematyczny wzrost wartości sprzedaży detalicznej mikroprzedsiębiorstw (zob. tabl. 5). Z roku na rok był on coraz niższy (minimalny wzrost wartości sprzedaży detalicznej odnotowano w 2020 r., dynamika=100,5). W 2021 r. odnotowano skokowy wzrost wartości sprzedaży detalicznej do poziomu 245,2 mld zł (dynamika=107,4). W całym analizowanym okresie (2016–2021) wartość sprzedaży detalicznej wzrosła o 20,4%.

Tablica 5. Sprzedaż detaliczna, hurtowa, produkcja budowlano-montażowa i przychody z działalności gastronomicznej

Table 5. Retail sale, wholesale, construction and assembly production and revenues from catering activity

Wyszczególnienie Specification	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Sprzedaż detaliczna w mln zł Retail sale in million PLN	203 750	213 459	219 146	227 219	228 304	245 247
Sprzedaż hurtowa w mln zł Wholesale in million PLN	265 395	303 628	327 987	340 372	348 231	375 137
Produkcja budowlano-montażowa w mln zł Construction and assembly production in million PLN	89 748	100 178	112 712	118 756	113 778	126 896
Przychody z działalności gastronomicznej w mln zł Sales revenues from catering activity in million PLN	13 438	14 822	17 111	20 851	17 811	21 026

Wartość sprzedaży hurtowej mikroprzedsiębiorstw w Polsce również systematycznie wzrastała w badanym okresie, przy czym średnie tempo wzrostu sprzedaży hurtowej w latach 2016–2021 wyniosło 7,2% i było znacznie wyższe niż w przypadku sprzedaży detalicznej (3,8%). Najwyższy wzrost wartości sprzedaży hurtowej mikroprzedsiębiorstw r/r odnotowano w 2017 r. – 14,4%. W 2021 r. sprzedaż hurtowa jednostek do 9 osób pracujących wyniosła 375,1 mld zł, i w stosunku do roku poprzedniego zwiększyła się o 7,7%.

W badanym okresie (2016–2021) średnioroczny wzrost wartości produkcji budowlano-montażowej jednostek o liczbie pracujących do 9 osób wyniósł 7,2%. Wartość tego rodzaju produkcji w 2021 r. wyniosła 126,9 mld zł i w stosunku do roku 2020 wzrosła o 13,1 mld zł (dynamika=111,5). Spadek produkcji budowlano-montażowej r/r w badanym okresie (do wartości 113,8 mld zł) nastąpił tylko w 2020 r. (dynamika=95,8). Najwyższy udział wartości produkcji budowlano-montażowej w przychodach ogółem odnotowano w 2017 r. – 8,9%, a najniższy w 2020 r. – 7,9%.

W latach 2016–2021 przychody z działalności gastronomicznej mikroprzedsiębiorstw stanowiły niewielką część ich przychodów ogółem. Jednak tempo wzrostu ich wartości (w porównaniu ze sprzedażą detaliczną i hurtową) było najwyższe – średniorocznie wyniosło 9,4%. Wartość przychodów z działalności gastronomicznej wzrosła z 13,4 mld zł w 2016 r. do 20,9 mld zł w 2019 r. (w 2019 r. odnotowano najwyższy wzrost r/r przychodów działalności gastronomicznej – wyniósł on 21,9%). W 2020 r. odnotowano spadek wartości produkcji gastronomicznej o 3,0 mld zł. Natomiast w 2021 r. przychody z działalności gastronomicznej wyniosły 21,0 mld zł i w stosunku do roku poprzedniego wzrosły o 3,2 mld zł (dynamika=118,1).

Rozdział 2.

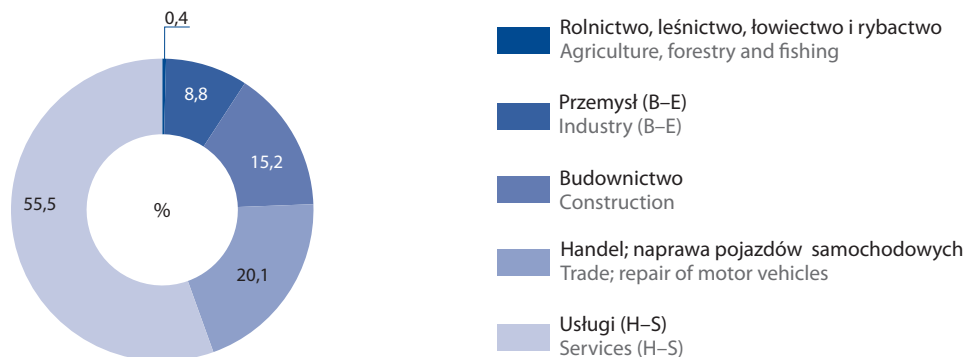
Chapter 2.

Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD

Microenterprises survey results by NACE sections

Ze względu na przeważający rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej w 2021 r. największy udział w mikroprzedsiębiorstwach miały jednostki prowadzące działalność w zakresie usług³ (55,5%). W porównaniu z rokiem poprzednim ich zbiorowość zwiększyła się z 1 235,6 tys. do 1 307,9 tys. jednostek tj. o 5,9%. Przedsiębiorstwa do 9 osób pracujących, prowadzące działalność gospodarczą związaną z handlem i naprawą pojazdów samochodowych stanowiły drugą pod względem wielkości grupę mikroprzedsiębiorstw – 474,3 tys. (20,1% z ogółu), a ich liczba wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 0,6%. W latach 2016–2021 zaobserwowano zwiększający się odsetek mikroprzedsiębiorstw sektora usług z 53,7% w 2016 r. do 55,5% w 2021 r. (nieznaczny spadek nastąpił w 2019 r. – 54,3%) przy zmniejszającym się systematycznie udziale jednostek handlowych z 24,0 % w 2016 r. do 20,1% w 2021 r. (zob. wykres 5).

Wykres 5. Struktura mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD w 2021 r.
Chart 5. Structure of microenterprises by NACE sections in 2021

W latach 2016–2021 najwyższym tempem wzrostu charakteryzowały się mikroprzedsiębiorstwa prowadzące działalność budowlaną – ich liczba wzrastała średnio z roku na rok o 7,1%. W 2021 r. w stosunku do roku poprzedniego ich liczba zwiększyła się o 5,2% (z 340,9 tys. do 358,7 tys. jednostek), a w okresie sześcioletnim od 2016 r. o 40,6%. Sytuacja mikroprzedsiębiorstw działających w przemyśle⁴ była najbardziej ustabilizowana – w 2021 r. w stosunku do roku poprzedniego ich zbiorowość zwiększyła się o 0,6%, a średnioroczne tempo wzrostu ich liczby w latach 2016–2021 wyniosło 2,4%.

³ W niniejszej publikacji dokonano grupowania danych w stosunku do ogólnie przyjętych przekrojów klasyfikacyjnych ujmując pod pojęciem „usług” sekcje (H-S): H – transport i gospodarka magazynowa; I – zakwaterowanie i gastronomia; J – informacja i komunikacja; K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa; L – obsługa rynku nieruchomości; M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; N – administrowanie i działalność wspierająca; P – edukacja; Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna; R – kultura, rozrywka i rekreacja; S – pozostała działalność usługowa – patrz uwagi metodologiczne.

⁴ Pod pojęciem „przemysł” uwzględniono sekcje (B-E): B – górnictwo i wydobywanie; C – przetwórstwo przemysłowe, D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę; E – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja.

Zmiany w stanie i strukturze osób pracujących w mikroprzedsiębiorstwach w badanym okresie były odzworowaniem zmian w stanie i strukturze mikroprzedsiębiorstw. W 2021 r. najwięcej osób pracowało w sektorze usług – 2 207,1 tys. osób, tj. 49,7% wszystkich pracujących w mikroprzedsiębiorstwach i ich liczba wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 6,5% (tj. o 134,7 tys. osób). Drugą sekcją o największej liczbie pracujących był handel i naprawa pojazdów samochodowych – 1 071,5 tys. osób stanowiło 24,1% ogółu pracujących. W działalności handlowej w 2021 r. w stosunku do roku 2020 odnotowano wzrost liczby pracujących – o 0,4%, tj. o 4,1 tys. osób. W tym samym czasie (2021 r.) w budownictwie pracowało 667,2 tys. osób, tj. 15,0% ogółu pracujących, przy czym zarówno w stosunku do 2020 r., jak i do 2016 r. w budownictwie odnotowano wzrost liczby pracujących – odpowiednio o 2,0% i o 27,1%. Udział pracujących w mikroprzedsiębiorstwach prowadzących działalność przemysłową w ostatnich latach utrzymywał się na podobnym poziomie – w 2021 r. wyniósł 10,8% (tj. 479,2 tys. osób). W przemyśle w 2021 r. w stosunku do roku poprzedniego liczba pracujących wzrosła o 1,8% (tj. o 8,7 tys. osób).

Tablica 6. Liczba mikroprzedsiębiorstw i pracujących, przychody ogółem według sekcji PKD w 2021 r.
Table 6. Number of microenterprises, persons employed and total revenues by NACE sections in 2021

Wyszczególnienie Specification	Liczba mikroprzedsiębiorstw Number of microenterprises	Pracujący ogółem (stan w dniu 31.12) Persons employed (as of 31.12)	Przychody ogółem w mln zł Total revenues in million PLN
OGÓŁEM TOTAL	2 355 639	4 445 189	1 566 323,0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	8 151	20 188	3 827,2
Przemysł (sekcje B–E) Industry (B–E sections)	206 531	479 215	155 859,2
Budownictwo Construction	358 739	667 243	182 718,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	474 299	1 071 482	599 319,4
Usługi (sekcje H–S) Services (H–S sections)	1 307 920	2 207 067	624 598,3

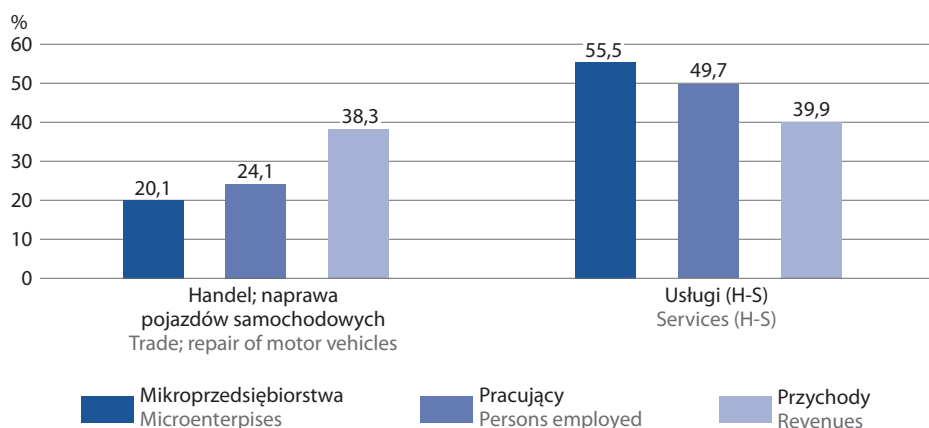
Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej w 2021 r. największą część przychodów wszystkich mikroprzedsiębiorstw, tj. 39,9% (624,6 mld zł) wygenerowały jednostki działające w usługach, a dalsze 38,3% (599,3 mld zł) jednostki w sekcji handel i naprawa pojazdów samochodowych. W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost przychodów o 8,4% (w usługach) i o 9,7% (w handlu), a w stosunku do 2016 r. wzrosły one odpowiednio o 53,5% i o 38,6%. Pozostałą część przychodów mikroprzedsiębiorstw w 2021 r., tj. 21,8% wygenerowały jednostki należące do sekcji: budownictwo (182,7 mld zł), przemysł (155,9 mld zł) oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (3,8 mld zł) (zob. tabl. 6). Mikroprzedsiębiorstwa przemysłowe charakteryzowały się najwyższą dynamiką wartości przychodów ogółem – 111,8 w porównaniu z 2020 r. i 168,0 w stosunku do roku 2016 (wzrost odpowiednio o 16,5 mld zł i o 63,1 mld zł).

Analizując łącznie dane o liczbie mikroprzedsiębiorstw i pracujących oraz przychodach w 2021 r. według rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej zaobserwowano, że 20,1% wszystkich mikroprzedsiębiorstw działało w handlu (skupiało 24,1% ogółu pracujących) i wygenerowało 599,3 mld zł (38,3%) przychodów mikroprzedsiębiorstw ogółem (zob. wykres 6). W sektorze usług za zbliżoną wartość przychodów, tj. 624,6 mld zł (39,9%) odpowiadało 55,5% wszystkich jednostek (skupiających 49,7% ogółu pracujących).

Działalność usługowa była przeważającym rodzajem działalności dla przedsiębiorstw do 9 osób pracujących.

Wykres 6. Struktura mikroprzedsiębiorstw, pracujących i przychodów dla sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych oraz sektora usług w 2021 r.

Chart 6. Structure of microenterprises, persons employed and revenues for section trade; repair of motor vehicle and services in 2021

Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw w Polsce w 2021 r. według liczby pracujących w głównym miejscu pracy i sekcji PKD wskazały, że najbardziej liczną grupą – 1 748,1 tys. jednostek – były mikroprzedsiębiorstwa posiadające do 1 osoby pracującej (zob. tabl. 7). Ich udział wśród jednostek ogółem wyniósł 74,2% i zwiększył się w porównaniu z rokiem 2020 o 0,8 p. proc.

Tablica 7. Liczba mikroprzedsiębiorstw według liczby pracujących w głównym miejscu pracy oraz sekcji PKD w 2021 r.

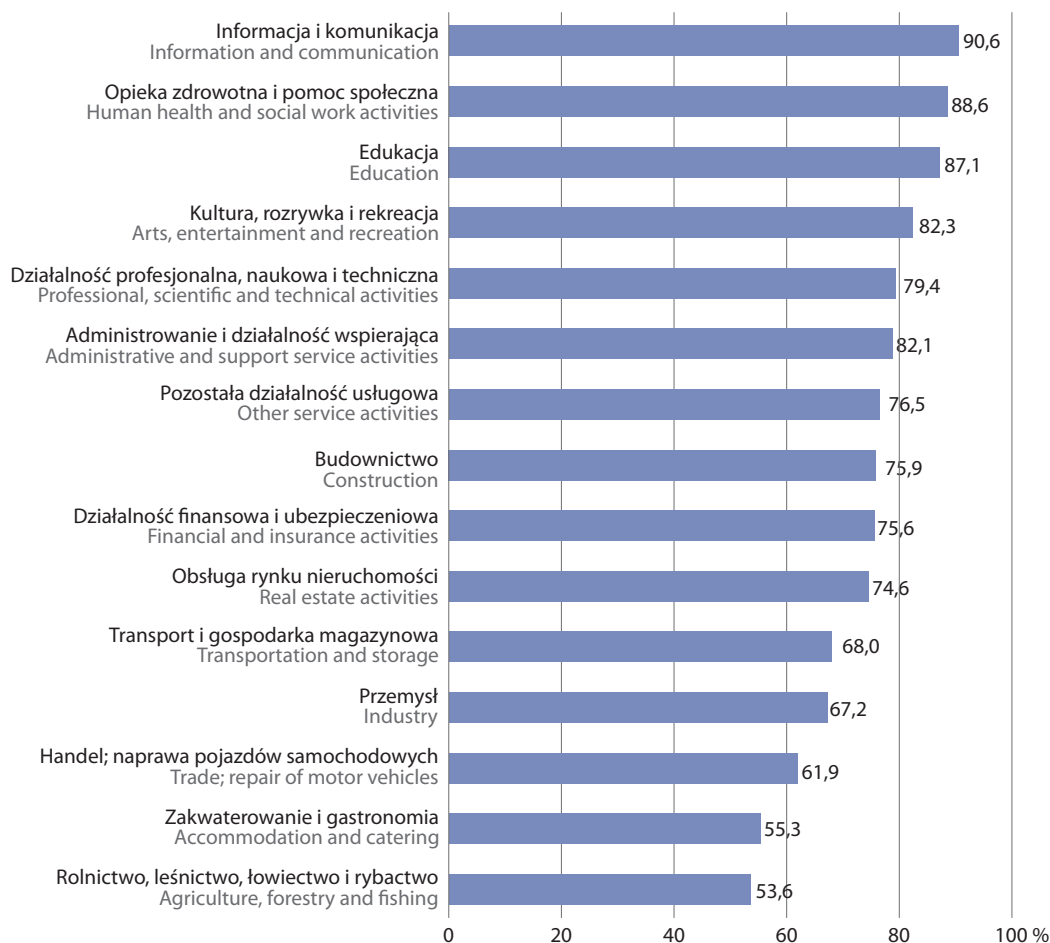
Table 7. Microenterprises by number of persons employed in the main workplace and NACE sections in 2021

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	do 1 osoby pracującej up to 1 person employed	2 osoby pracujące 2 persons employed	3 osoby pracujące 3 persons employed	4 osoby pracujące 4 persons employed	5 osób pracujących 5 persons employed	6 i więcej osób pracu- jących 6 and more persons employed
OGÓŁEM TOTAL	2 355 639	1 748 074	235 974	123 782	77 860	50 411	119 537
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	8 151	4 371	1 354	943	456	252	776
Przemysł (sekcje B–E) Industry (B–E sections)	206 531	138 708	20 489	12 177	8 801	7 790	18 563
Budownictwo Construction	358 739	272 356	30 227	18 205	12 116	6 043	19 792
Handel; naprawa pojaz- dów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	474 299	293 480	69 599	37 132	24 514	15 576	33 997
Usługi (sekcje H–S) Services (H–S sections)	1 307 920	1 039 156	114 306	55 324	31 973	20 750	46 411

Spośród mikroprzedsiębiorstw do 1 osoby pracującej, jednostki sektora usług stanowiły 59,4% wszystkich jednostek posiadających do 1 osoby pracującej – 1 039,2 tys. (oraz 79,5% wszystkich mikroprzedsiębiorstw w tym sektorze). Liczba mikroprzedsiębiorstw z sektora usług do 1 osoby pracującej wzrosła w odniesieniu do roku 2020 o 5,4%. Biorąc pod uwagę szczegółową strukturę mikroprzedsiębiorstw posiadających do 1 osoby pracującej (w głównym miejscu pracy) według sekcji PKD zaobserwowano, że ich udział wahał się od 53,6% w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo do 90,6% w sekcji informacja i komunikacja (zob. wykres 7).

Wykres 7. Udział mikroprzedsiębiorstw do 1 osoby pracującej^a w mikroprzedsiębiorstwach ogółem według sekcji PKD w 2021 r.

Chart 7. The share of microenterprises up to 1 person employed^a in total microenterprises by NACE sections in 2021

a Tj. liczba mikroprzedsiębiorstw, w których pracuje maksymalnie 1 osoba i jest to dla niej główne miejsce pracy.
a I.e. the number of microenterprises in which a maximum of 1 person is employed, and it is its main workplace.

Najbardziej zróżnicowane pod względem rodzaju prowadzonej działalności były mikroprzedsiębiorstwa posiadające 4 osoby pracujące (77,9 tys. jednostek). Spośród nich 41,0% prowadziło działalność usługową, 31,5% działalność związaną z handlem i naprawą pojazdów samochodowych, 15,6% było związanych z budownictwem, 11,3% z przemysłem, a 0,6% z rolnictwem.

Zmiany w strukturze mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD to nie tylko efekt likwidacji działalności gospodarczej i rozpoczęcia działalności przez nowe jednostki, ale również wynik zmian rodzaju prowadzonej działalności (sekcji PKD) przez poszczególne podmioty. Zestawienie informacji o zadeklarowanym przez mikroprzedsiębiorstwa rodzaju działalności gospodarczej w rejestrze urzędowym REGON z danymi o aktualnym rodzaju działalności gospodarczej jednostek z badania statystycznego (zob. tabl. 8) umożliwiło analizę skali zmian rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw.

Tablica 8. Zmiany rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w oparciu o dane rejestrowe oraz wyniki badania w 2021 r.

Table 8. Changes in the type of economic activity conducted by microenterprises based on register data and survey results in 2021

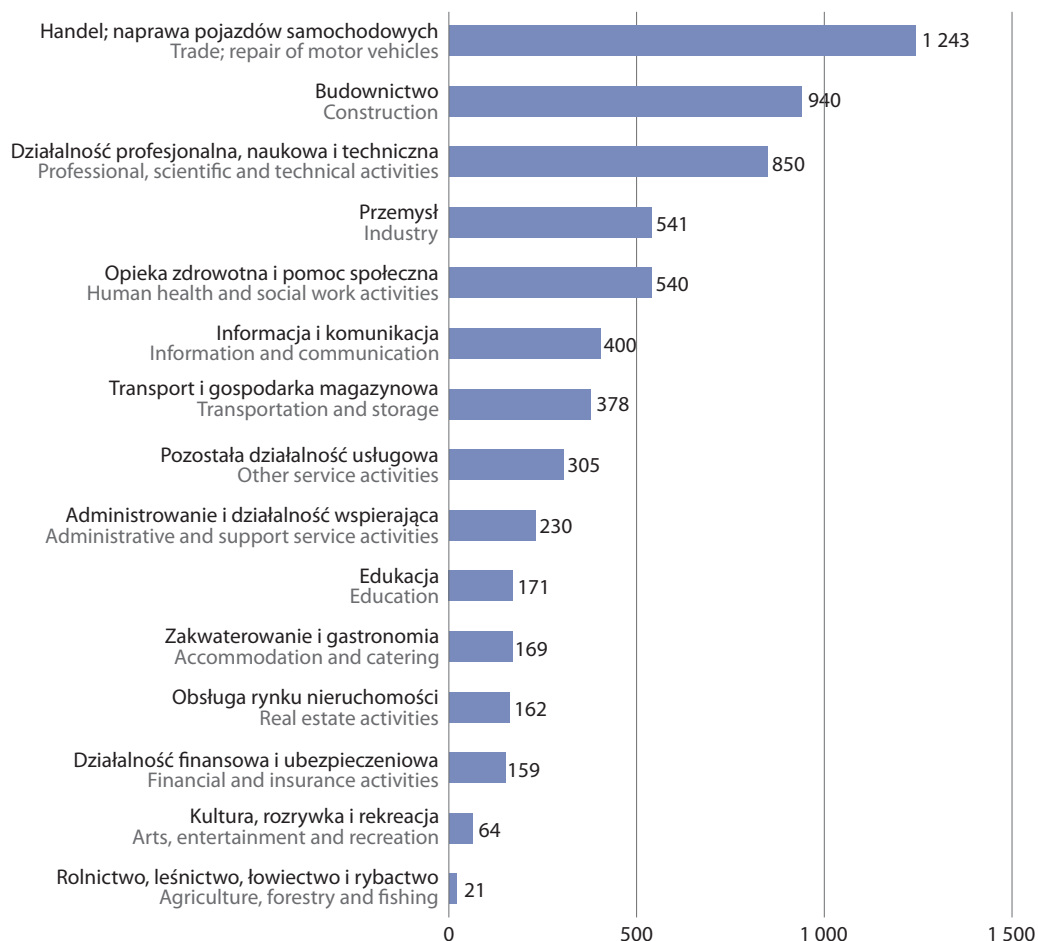
Rodzaj działalności gospodarczej Type of economic activity	Ogółem Total	według sekcji w % by sections in %				
		A	(B-E)	F	G	(H-S)
z badania surveyed wg rejestru REGON registered						
Sekcja A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Section A Agriculture, forestry and fishing	100,0	98,8	–	0,2	0,2	0,8
Sekcje (B-E) Przemysł Sections (B-E) Industry	100,0	0,0	97,3	0,2	1,5	1,0
Sekcja F Budownictwo Section F Construction	100,0	0,1	1,7	93,6	1,8	2,8
Sekcja G Handel; naprawa pojazdów samochodowych Section G Trade; repair of motor vehicles	100,0	0,1	2,0	0,2	95,0	2,7
Sekcje (H-S) Usługi Sections (H-S) Services	100,0	0,0	1,0	0,5	2,1	96,4

Na podstawie zebranych danych zaobserwowano, że w 2021 r. najczęściej rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej w stosunku do informacji podanej w rejestrze REGON zmieniały mikroprzedsiębiorstwa z sekcji budownictwo – 6,4% (93,6% jednostek z sekcji F kontynuowało działalność zgodną z zadeklarowanym rodzajem PKD). W dalszej kolejności zmiany w rodzaju prowadzonej działalności dokonywały jednostki handlowe – 5,0% (95,0%) oraz z sektora usług – 3,6% (96,4%). Najrzadziej zmian dokonywały podmioty, które swoją pierwotną działalność zarejestrowały w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo oraz w przemyśle. W 2021 r. odpowiednio 98,8% oraz 97,3% z tych jednostek nadal prowadziło zadeklarowany w rejestrze REGON rodzaj działalności gospodarczej.

Wewnątrz sektora usług najczęściej zmiany PKD występowały w sekcji obsługa rynku nieruchomości – 12,9% wszystkich mikroprzedsiębiorstw z tej sekcji zmieniło rodzaj prowadzonej działalności, spośród nich 4,1% badanych jednostek kontynuowało dalszą działalność w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych, 2,5% w przemyśle, a 2,0% w budownictwie.

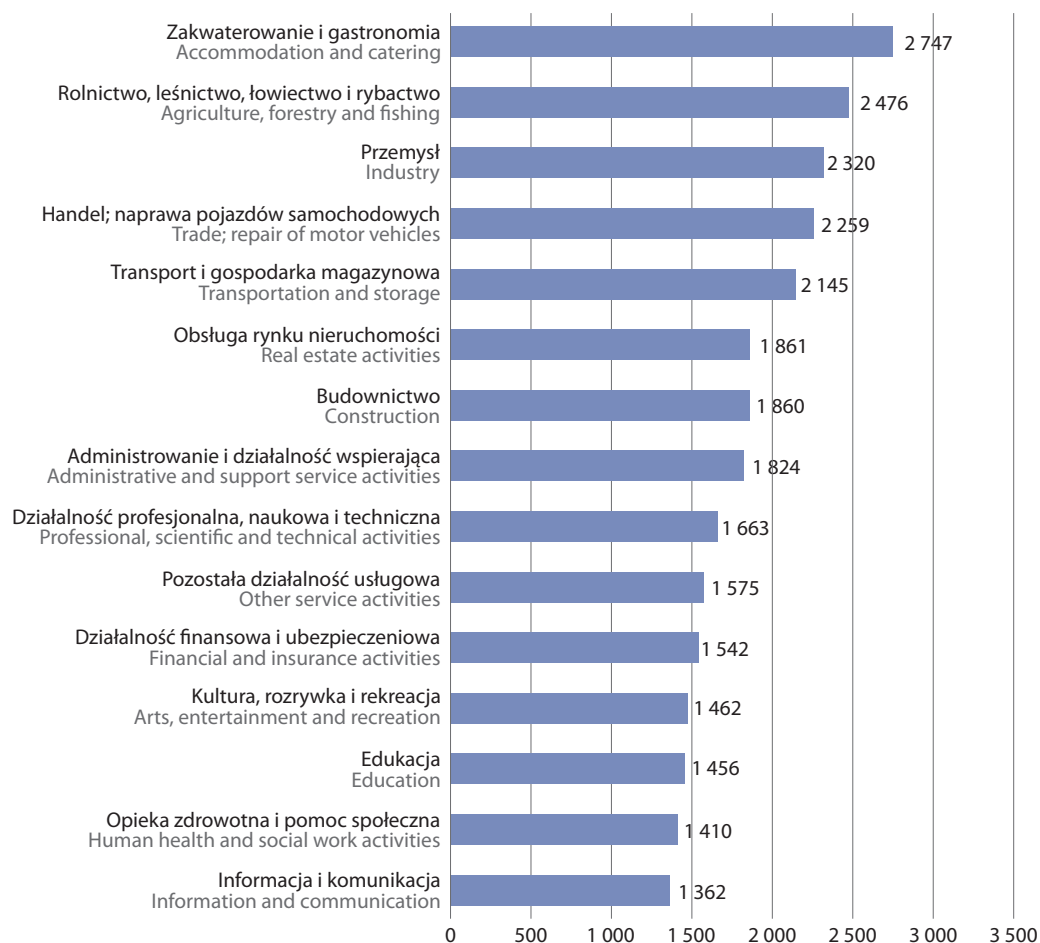
W Polsce w 2021 r. największa liczba jednostek na 100 tys. ludności występowała w sektorze usług – 3 427, w tym w sekcji działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 850 jednostek na 100 tys. ludności (zob. wykres 8). W sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw wyniósł 1 243 jednostki, w budownictwie 940 jednostek, a w przemyśle 541 jednostek na 100 tys. ludności. Najmniej przedsiębiorstw do 9 osób pracujących występowało w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie – 21 jednostek na 100 tys. ludności. W skali całego kraju wartość omawianego wskaźnika wynosiła 6 173 jednostki na 100 tys. ludności.

Wykres 8. Mikroprzedsiębiorstwa na 100 tys. ludności według sekcji PKD w 2021 r.
Chart 8. Microenterprises per 100 thousand population by NACE sections in 2021

Liczba osób pracujących na 1000 mikroprzedsiębiorstw w Polsce w 2021 r. była najniższa w sektorze usług i wyniosła 1 687 osób – w odróżnieniu od budownictwa (1 860), handlu (2 259), przemysłu (2 320), czy rolnictwa (2 476). Jest to zgodne z wcześniej omawianymi wynikami, gdyż w sekcjach usługowych przeważają jednostki posiadające maksymalnie do 1 osoby pracującej w głównym miejscu pracy. W ramach działalności usługowych wskaźnik ten był jednak bardzo zróżnicowany i wahał się od 1 362 osób na 1000 mikroprzedsiębiorstw w sekcji informacja i komunikacja do 2 747 osób w sekcji zakwaterowanie i gastronomia (zob. wykres 9). W skali całego kraju wartość omawianego wskaźnika kształtowała się na poziomie 1 887 osób na 1000 mikroprzedsiębiorstw.

Wykres 9. Pracujący na 1000 mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD w 2021 r.^a
Chart 9. Persons employed per 1000 microenterprises by NACE sections in 2021^a

a Stan w dniu 31 grudnia.

a As of 31 December.

Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej struktura wynagrodzeń brutto i przeciętnego zatrudnienia w mikroprzedsiębiorstwach w poszczególnych latach badanego okresu 2016–2021 była podobna. W 2021 r. najwyższe wydatki na wynagrodzenia brutto – 30 139,6 mln zł, tj. 42,9% kwoty wynagrodzeń brutto ogółem – wypłaconych pracującym w mikroprzedsiębiorstwach, odnotowano w sektorze usług oraz w sekcji handel i naprawa pojazdów samochodowych – 20 796,3 mln zł (29,6%). Z kolei najwyższy wzrost wydatków na wynagrodzenia brutto w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano w budownictwie – o 13,1% i w usługach – o 11,9%, a w stosunku do 2016 r. wzrosły one odpowiednio o 64,0% i o 73,8%.

W 2021 r. najwyższe przeciętne zatrudnienie również odnotowano w sektorze usług oraz w sekcji handel i naprawa pojazdów samochodowych – wyniosło ono odpowiednio 625,6 tys. osób (tj. 41,0%) i 447,5 tys. osób (tj. 29,3%). Przeciętne zatrudnienie w mikroprzedsiębiorstwach w 2021 r. w porównaniu z 2020 r. wzrosło jedynie w sektorze usług – o 4,6% i w przemyśle – o 0,3%. W całym analizowanym okresie (2016–2021) wzrost przeciętnego zatrudnienia w usługach wyniósł 18,5%, a w przemyśle 12,0%.

Odnosząc liczbę osób zatrudnionych do liczby mikroprzedsiębiorstw zaobserwowano, że wartość tego wskaźnika (na 1000 mikroprzedsiębiorstw) w Polsce w 2021 r. była najniższa w sektorze usług wyniosła 478 osób – w odróżnieniu od budownictwa (650), handlu (943), przemysłu (1 026) i rolnictwa (1 145) (zob. tabl. 9).

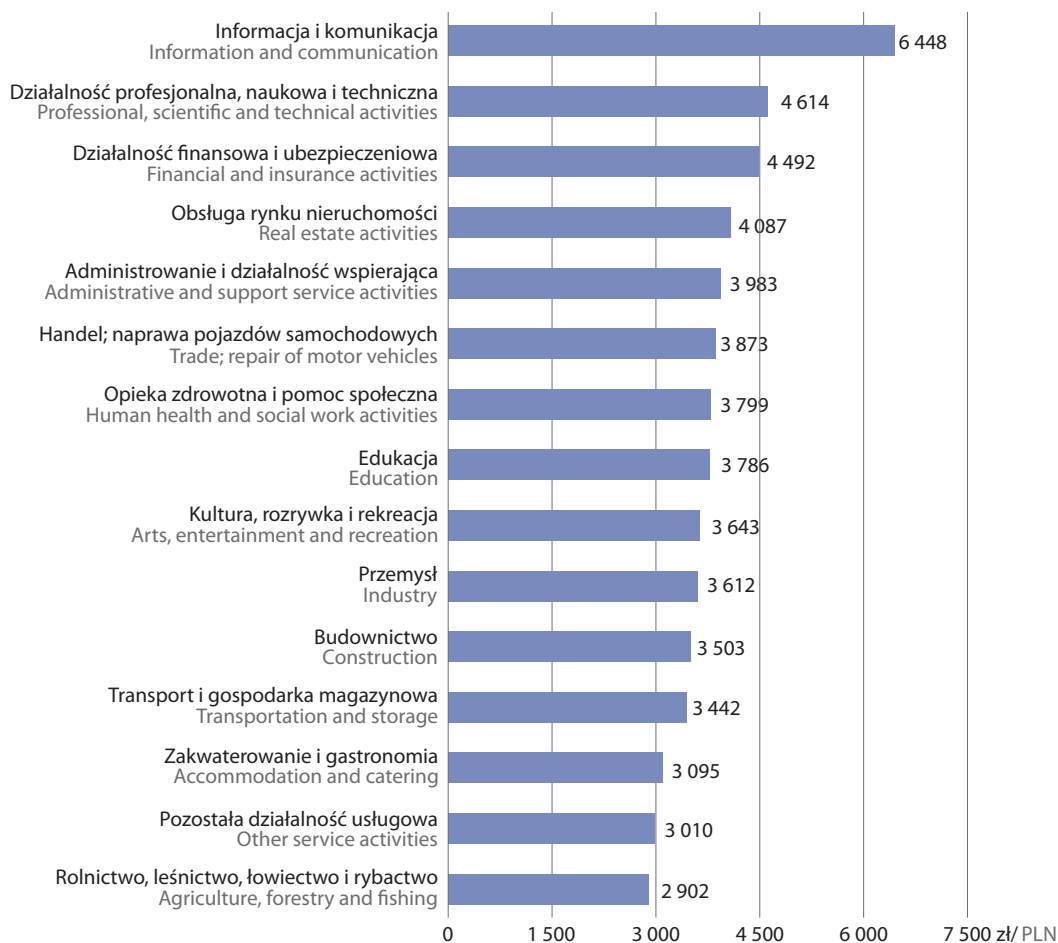
Tablica 9. Wskaźniki zatrudnienia i wynagrodzeń w mikroprzedsiębiorstwach według sekcji PKD w 2021 r.
Table 9. Indicators of paid employment and gross wages and salaries in microenterprises by NACE sections in 2021

Wyszczególnienie Specification	Wynagrodzenia brutto w mln zł Gross wages and salaries in million PLN	Przeciętne zatrudnienie na 1000 mikroprzedsiębiorstw Average paid employment per 1000 microenterprises	Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego w zł Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee in PLN
OGÓŁEM TOTAL	70 244,6	648	3 832
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	325,1	1 145	2 902
Przemysł (sekcje B–E) Industry (B–E sections)	9 182,2	1 026	3 612
Budownictwo Construction	9 801,4	650	3 503
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	20 796,3	943	3 873
Usługi (sekcje H–S) Services (H–S sections)	30 139,6	478	4 015

W 2021 r. w sektorze usług odnotowano najwyższe miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego (4 015 zł). Wewnątrz tego sektora wyróżniały się mikroprzedsiębiorstwa z sekcji: informacja i komunikacja (6 448 zł), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (4 614 zł) oraz działalność finansowa i ubezpieczeniowa (4 492 zł). Najniższe przeciętne wynagrodzenie odnotowano w pozostałej działalności usługowej – (3 010 zł) (zob. wykres 10). Wzrost przeciętnego wynagrodzenia w mikroprzedsiębiorstwach z wyżej wymienionych sekcji w stosunku do roku poprzedniego wyniósł odpowiednio – 5,0%, 3,7%, 6,0% i 10,1%.

W sekcji handel i naprawa pojazdów samochodowych miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego wzrosło w porównaniu z 2020 r. o 10,0% (w 2021 r. – 3 873 zł), w przemyśle o 8,5% (w 2021 r. – 3 612 zł), a w budownictwie o 14,3% (w 2021 r. 3 503 zł) – podczas gdy w skali całego kraju wartość omawianego wskaźnika wyniosła – 3 832 zł.

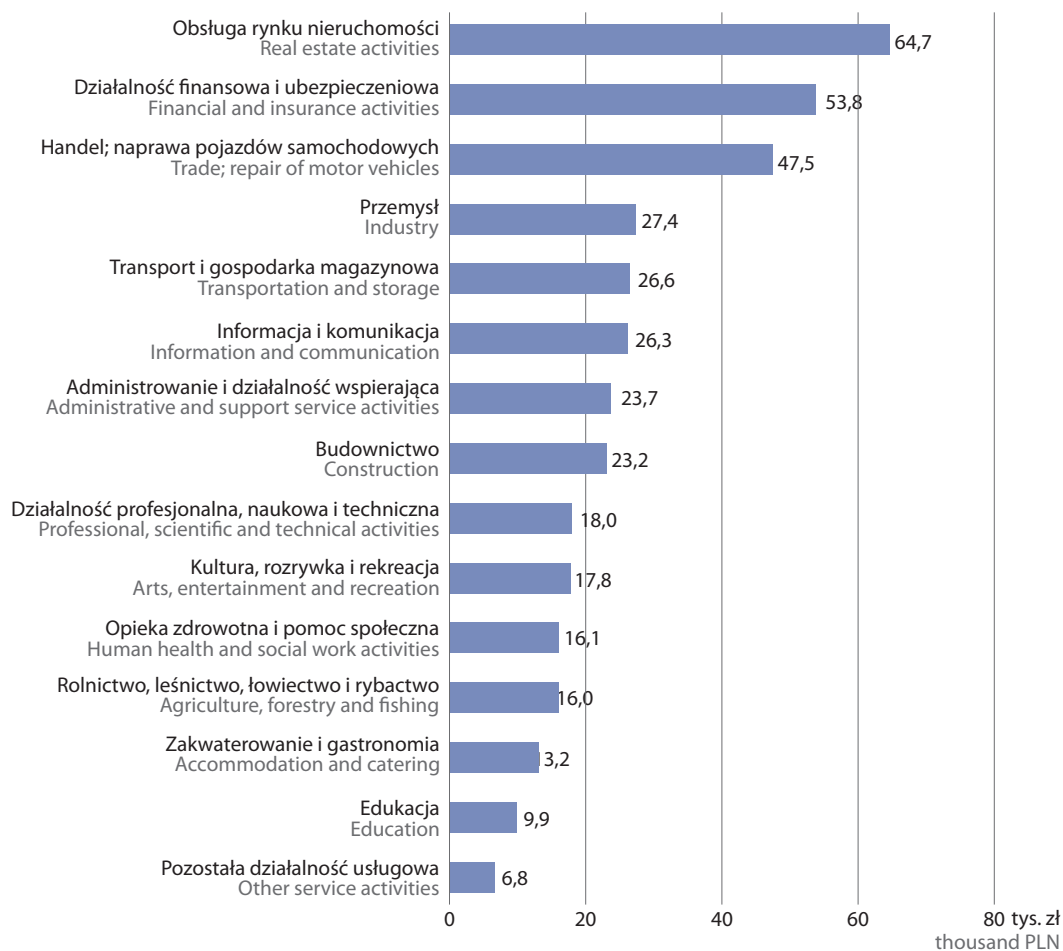
Wykres 10. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego według sekcji PKD w 2021 r.
 Chart 10. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee by NACE sections in 2021

W 2021 r. (podobnie jak w 2020 r.) mikroprzedsiębiorstwa z sekcji obsługa rynku nieruchomości (zob. wykres 11) charakteryzowały się najwyższą wartością miesięcznych przychodów na 1 pracującego – 64,7 tys. zł (63,9 tys. zł w 2020 r.). Najniższą wartość miesięcznych przychodów na 1 pracującego odnotowano w przedsiębiorstwach do 9 osób pracujących zajmujących się pozostałą działalnością usługową – 6,8 tys. zł (wartość wskaźnika taka sama jak w 2020 r.), podczas gdy w skali całego kraju kształtował się on na poziomie 29,2 tys. zł (27,1 tys. zł w 2020 r.).

Wykres 11. Miesięczne przychody na 1 pracującego według sekcji PKD w 2021 r.

Chart 11. Monthly revenues per 1 person employed by NACE sections in 2021

W 2021 r. wskaźnik poziomu kosztów mikroprzedsiębiorstw sektora usług wyniósł 78,4% (najwyższy – 93,6%, był w sekcji zakwaterowanie i gastronomia a najniższy – 55,1% w sekcji opieka zdrowotna i pomoc społeczna). W pozostałych sekcjach PKD udział kosztów w przychodach mikroprzedsiębiorstw mieścił się w przedziale od 72,0% w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo do 91,4% w sekcji handel, naprawa pojazdów samochodowych. W 2021 r. w skali całego kraju wskaźnik poziomu kosztów ukształtował się na poziomie 83,9%.

Nadwyżka przychodów nad kosztami na 1 mikroprzedsiębiorstwo w 2021 r. wśród jednostek z sektora usług wyniosła 103 039 zł, przy czym wewnątrz tego sektora omawiany wskaźnik był zróżnicowany i wyniósł – od 27 792 zł dla mikroprzedsiębiorstw z sekcji zakwaterowanie i gastronomia do 246 710 zł dla przedsiębiorstw z sekcji obsługa rynku nieruchomości. W pozostałych sekcjach PKD nadwyżka przychodów nad kosztami na 1 mikroprzedsiębiorstwo mieściła się w przedziale od 106 486 zł w budownictwie do 131 282 zł w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. W 2021 r. w skali całego kraju wynik finansowy brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo ukształtował się na poziomie 106 811 zł.

Rozdział 3.

Chapter 3.

Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw według województw

Microenterprises survey results by voivodships

Najwięcej mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą w Polsce w 2021 r. miało siedzibę na terenie województwa mazowieckiego – 425,8 tys., stanowiły one 18,1% jednostek ogółem (zob. tabl. 10). Znaczny udział w strukturze mikroprzedsiębiorstw miały również jednostki zlokalizowane w województwie małopolskim (283,3 tys.) i śląskim (256,9 tys.) – odpowiednio 12,0% i 10,9% ogółu mikroprzedsiębiorstw. Najmniej przedsiębiorstw do 9 osób pracujących w 2021 r. (zob. wykres 12) funkcjonowało na terenie województwa opolskiego (42,0 tys., tj. 1,8%), lubuskiego (52,8 tys., 2,2%) i świętokrzyskiego (59,2 tys., 2,5%).

Tablica 10. Podstawowe dane i wskaźniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw według województw w 2021 r.

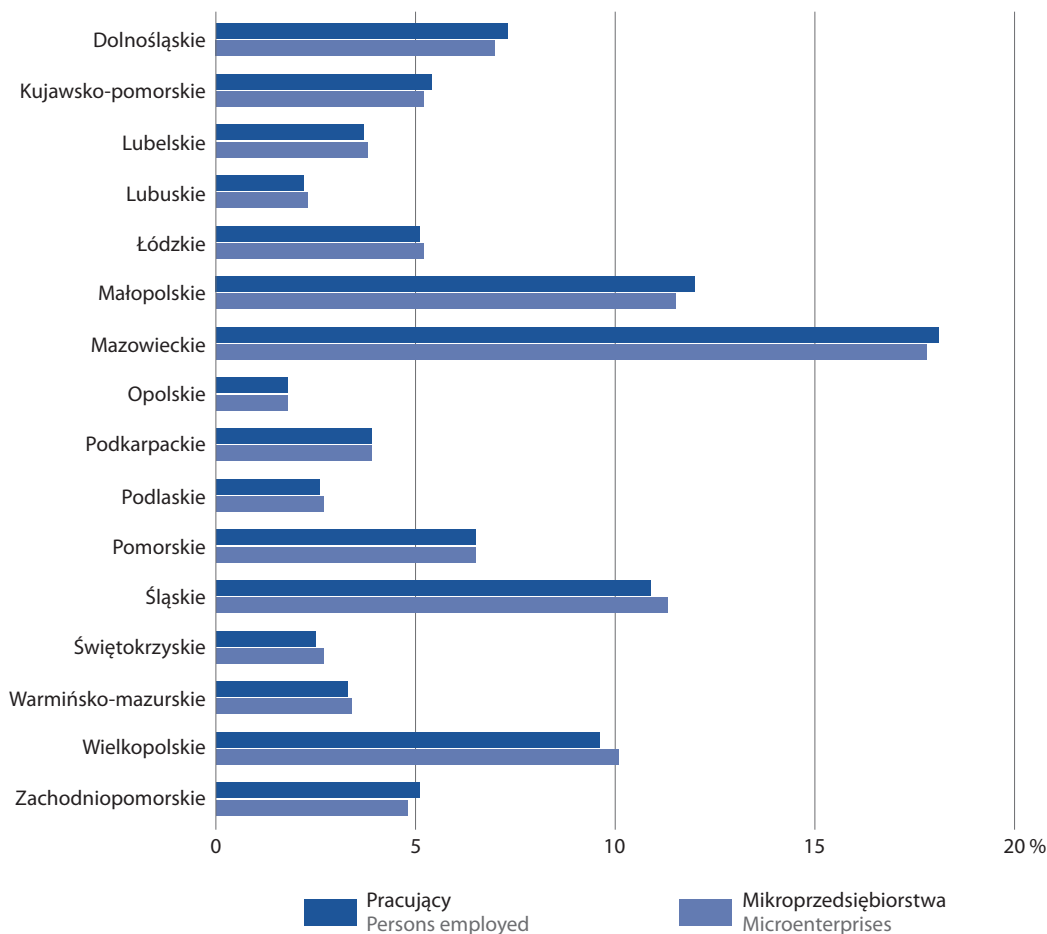
Table 10. Basic data and microenterprises' economic activity indicators by voivodships in 2021

Wyszczególnienie Specification	Liczba mikroprzedsiębiorstw Number of microenterprises		Liczba pracujących ^a Persons employed ^a		Przeciętne zatrudnienie Average paid employment
	ogółem total	na 1000 ludności per 1000 population	ogółem total	na 1000 ludności per 1000 population	
OGÓŁEM TOTAL	2 355 639	62	4 445 189	117	1 527 396
Dolnośląskie	171 143	59	312 518	108	109 304
Kujawsko-pomorskie	126 242	61	232 124	113	75 201
Lubelskie	88 044	42	169 145	81	62 375
Lubuskie	52 839	53	103 014	103	35 269
Łódzkie	119 230	49	230 188	95	83 092
Małopolskie	283 250	83	512 255	150	157 107
Mazowieckie	425 841	79	789 584	146	264 309
Opolskie	42 006	43	81 976	85	33 954
Podkarpackie	90 885	43	175 282	83	65 747
Podlaskie	63 041	54	119 589	103	43 098
Pomorskie	151 985	65	286 736	122	95 137
Śląskie	256 888	57	501 693	113	178 697
Świętokrzyskie	59 169	49	117 989	97	41 809
Warmińsko-mazurskie	78 242	55	148 910	106	52 767
Wielkopolskie	226 121	65	449 804	129	158 743
Zachodniopomorskie	120 712	72	214 383	128	70 788

^a Stan w dniu 31 grudnia

^a As of 31 December

Wykres 12. Struktura mikroprzedsiębiorstw i pracujących według województw w 2021 r.
 Chart 12. Structure of microenterprises and persons employed by voivodships in 2021

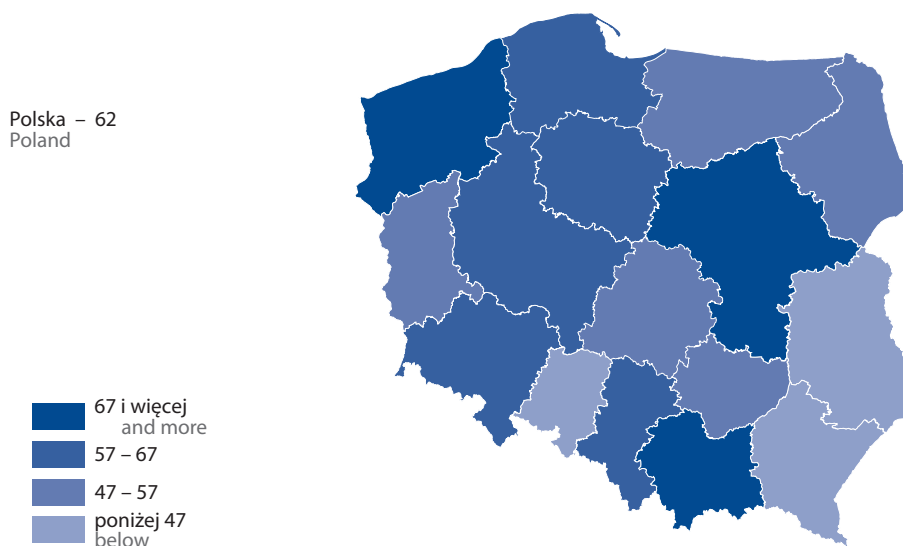

W 2021 r. w porównaniu z rokiem 2020 w większości województw odnotowano wzrost liczby mikroprzedsiębiorstw – największy przyrost jednostek wystąpił w województwie małopolskim (dynamika=123,3 – tj. o 53,5 tys.), warmińsko-mazurskim (116,2 – tj. o 10,9 tys.), oraz kujawsko-pomorskim (111,5 – tj. o 13,0 tys.). Największy spadek liczby mikroprzedsiębiorstw w 2021 r. w porównaniu z 2020 r. odnotowano w województwach: lubelskim, łódzkim i opolskim – odpowiednio o 10,8 tys. jednostek (dynamika=89,1), 12,0 tys. (90,8) oraz 4,0 tys. (91,4).

W całym analizowanym okresie (2016–2021) w większości województw odnotowano wzrost liczby mikroprzedsiębiorstw, a indeksy dynamiki (2021/2016) kształtowały się od 104,8 w województwie opolskim (wzrost o 1,9 tys. jednostek) do 153,1 w województwie małopolskim (wzrost o 98,2 tys. jednostek). Tylko w województwie łódzkim w badanym okresie odnotowano spadek liczby mikroprzedsiębiorstw – o 5,8 tys. (dynamika=95,3).

Najwyższy wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw na 1000 ludności w 2021 r. odnotowano w województwie małopolskim (83 podmioty) i mazowieckim (79 podmiotów). W województwach: lubelskim (42 podmioty), opolskim i podkarpackim (po 43 podmioty), świętokrzyskim i łódzkim (po 49 podmiotów) występowało najmniej jednostek do 9 osób pracujących na 1000 ludności (zob. mapa 1).

Mapa 1. Mikropredsiębiorstwa na 1000 ludności w 2021 r.
Map 1. Microenterprises per 1000 population in 2021

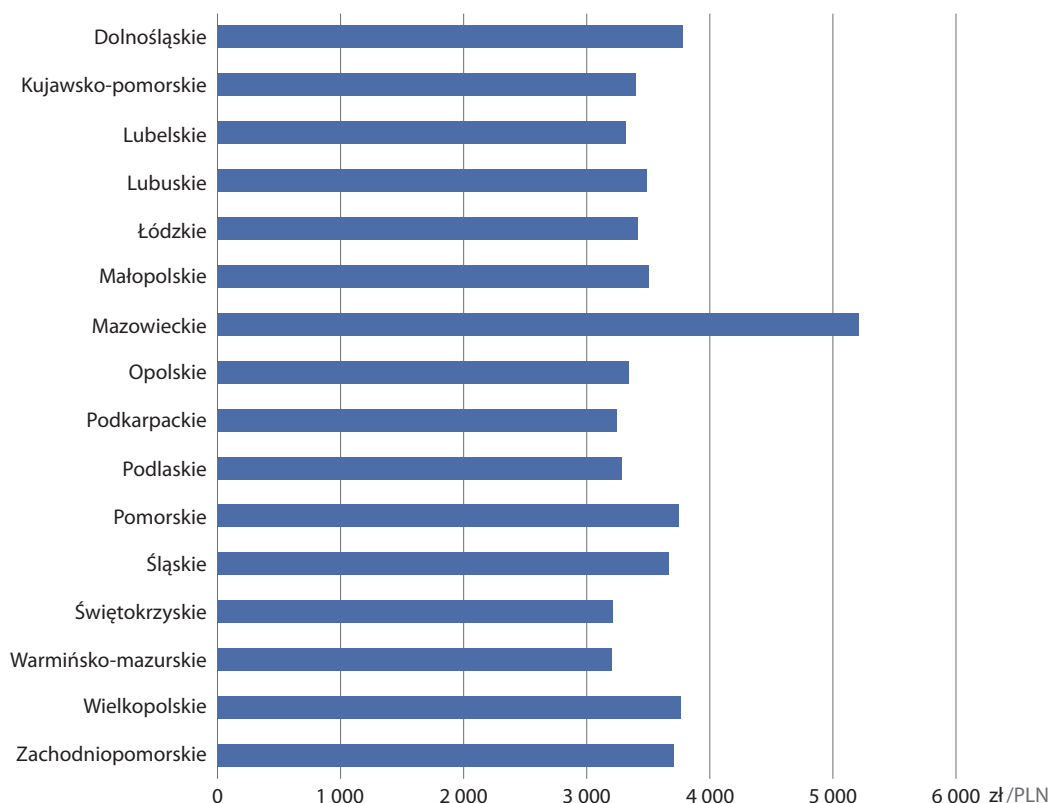
Pod względem liczby pracujących w mikropredsiębiorstwach w 2021 r. wyróżniały się województwa: mazowieckie (789,6 tys. osób, 17,8% ogółu pracujących), małopolskie (512,3 tys. osób, 11,5%), śląskie (501,7 tys. osób, 11,3%) i wielkopolskie (449,8 tys. osób, 10,1%). Najmniej pracujących w mikropredsiębiorstwach odnotowano w województwach: opolskim (82,0 tys. osób, tj. 1,8%), lubuskim (103,0 tys. osób, tj. 2,3%) oraz podlaskim i świętokrzyskim (odpowiednio 119,6 i 118,0 tys. osób, tj. po ok. 2,7%). Struktura pracujących w mikropredsiębiorstwach w 2021 r. według województw była bardzo zbliżona do struktury mikropredsiębiorstw (zob. wykres 12).

W 2021 r., podobnie jak w 2020 r., nie we wszystkich województwach liczba pracujących w mikropredsiębiorstwach wzrosła – największy przyrost wystąpił w województwie małopolskim (dynamika=120,0 – tj. o 85,3 tys. osób) i warmińsko-mazurskim (118,0 – tj. o 22,7 tys. osób) oraz kujawsko-pomorskim (109,8 – tj. o 20,6 tys. osób). Największy spadek liczby osób pracujących w mikropredsiębiorstwach nastąpił w województwach: opolskim (dynamika=86,8 – tj. spadek o 12,5 tys. osób), lubelskim (87,2 – tj. o 24,8 tys. osób) oraz łódzkim (90,9 – tj. o 23,1 tys. osób).

W całym analizowanym okresie (2016–2021) w większości województw odnotowano wzrost liczby osób pracujących w mikropredsiębiorstwach, a indeksy dynamiki kształtowały się na poziomie od 102,0 w województwie dolnośląskim (wzrost o 6,1 tys. osób) do 140,5 w województwie warmińsko-mazurskim (wzrost o 43,0 tys. osób). Podobnie jak w przypadku liczby mikropredsiębiorstw w badanym okresie tylko w województwie łódzkim odnotowano spadek liczby pracujących o 21,5 tys. osób (dynamika=91,5).

W 2021 r., podobnie jak w 2020 r., największy udział w strukturze przeciętnego zatrudnienia w mikropredsiębiorstwach miało województwo mazowieckie – przeciętne zatrudnienie wyniosło tam 264,3 tys. osób, co stanowiło 17,3% ogółu zatrudnionych w Polsce. Kwota wynagrodzeń brutto (ogółem) wypłacona wszystkim zatrudnionym w mikropredsiębiorstwach województwa mazowieckiego znacznie przewyższała kwotę wynagrodzeń wypłaconą w innych województwach i stanowiła 23,5% ogółu wynagrodzeń brutto mikropredsiębiorstw w Polsce w 2021 r. W przedsiębiorstwach do 9 osób pracujących, mających siedzibę na terenie województwa mazowieckiego, odnotowano również najwyższe przeciętne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego (5 214 zł) (zob. wykres 13).

Wykres 13. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego według województw w 2021 r.
 Chart 13. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee by voivodships in 2021

W 2021 r., jedynie w województwie mazowieckim, wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego (5 214 zł) przewyższało średnią krajową dla mikroprzedsiębiorstw (3 832 zł). Najniższe wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego w 2021 r. odnotowano w województwach: warmińsko-mazurskim (3 201 zł), świętokrzyskim (3 213 zł) i podkarpackim (3 244 zł).

Poza województwem mazowieckim znaczący udział w strukturze przeciętnego zatrudnienia w mikroprzedsiębiorstwach miało województwo śląskie (178,7 tys. osób, tj. 11,7%) i wielkopolskie (158,7 tys. osób, 10,4%). W województwach tych przeciętne miesięczne wynagrodzenie w jednostkach do 9 osób pracujących kształtowało się na zbliżonym poziomie, odpowiednio 3 670 zł i 3 760 zł na 1 zatrudnionego. Najmniejszy udział w strukturze przeciętnego zatrudnienia w mikroprzedsiębiorstwach w Polsce w 2021 r. miało województwo opolskie (34,0 tys. osób, tj. 2,2%), lubuskie (35,3 tys. osób, tj. 2,3%) i świętokrzyskie (41,8 tys. osób, tj. 2,7%), a miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego wyniosło tam odpowiednio 3 339 zł, 3 486 zł i 3 213 zł.

Najwyższą dynamiką miesięcznego wynagrodzenia brutto na 1 zatrudnionego charakteryzowały się mikroprzedsiębiorstwa województwa zachodniopomorskiego, kujawsko-pomorskiego i lubelskiego. Wartość tego wskaźnika w województwie zachodniopomorskim wyniosła odpowiednio 117,1 (2021/2020) i 146,9 (2021/2016). W porównaniu z rokiem 2020 miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego w województwie zachodniopomorskim wzrosło o 541 zł, a w stosunku do 2016 r. o 1 184 zł. W województwie kujawsko-pomorskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło o 451 zł w porównaniu z rokiem 2020 (dynamika=115,3) i o 1 084 zł w stosunku do roku 2016 (dynamika=146,9), a w województwie lubelskim odpowiednio o 437 zł względem roku 2020 (dynamika=115,2) i o 1 015 zł względem roku 2016 (dynamika=144,1). W 2021 r. w stosunku do 2020 r., nie odnotowano spadku przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w mikroprzedsiębiorstwach w żadnym województwie.

Analizując strukturę przychodów ogółem mikroprzedsiębiorstw według województw zaobserwowano, że w 2021 r. największą część przychodów wypracowały mikroprzedsiębiorstwa województwa: mazowieckiego – 27,0% (423,3 mld zł), śląskiego – 10,9% (170,7 mld zł) oraz wielkopolskiego – 9,6% (149,8 mld zł). Najmniejsza część przychodów – 1,8% (28,1 mld zł) przypadła na mikroprzedsiębiorstwa mające siedzibę w województwie opolskim (zob. tabl. 11).

Tablica 11. Przychody ogółem i wynagrodzenia brutto mikroprzedsiębiorstw według województw w 2021 r.
Table 11. Total revenues and gross wages and salaries in microenterprises by voivodeships in 2021

Wyszczególnienie Specification	Przychody ogółem Total revenues		Wynagrodzenia brutto Gross wages and salaries	
	w mln zł in million PLN	w % in %	w mln zł in million PLN	w % in %
OGÓŁEM TOTAL	1 566 323,0	100,0	70 244,6	100,0
Dolnośląskie	111 995,5	7,2	4 952,5	7,0
Kujawsko-pomorskie	58 421,6	3,7	3 065,1	4,4
Lubelskie	57 296,2	3,7	2 482,1	3,6
Lubuskie	32 829,7	2,1	1 475,5	2,1
Łódzkie	76 118,5	4,9	3 409,1	4,9
Małopolskie	130 499,4	8,3	6 609,7	9,4
Mazowieckie	423 333,9	27,0	16 535,7	23,5
Opolskie	28 081,3	1,8	1 360,5	1,9
Podkarpackie	53 238,5	3,4	2 559,3	3,6
Podlaskie	38 177,7	2,4	1 695,8	2,4
Pomorskie	95 708,5	6,1	4 281,9	6,1
Śląskie	170 687,3	10,9	7 869,1	11,2
Świętokrzyskie	34 400,8	2,2	1 611,8	2,3
Warmińsko-mazurskie	35 169,4	2,2	2 026,8	2,9
Wielkopolskie	149 849,1	9,6	7 161,9	10,2
Zachodniopomorskie	70 515,8	4,5	3 147,7	4,5

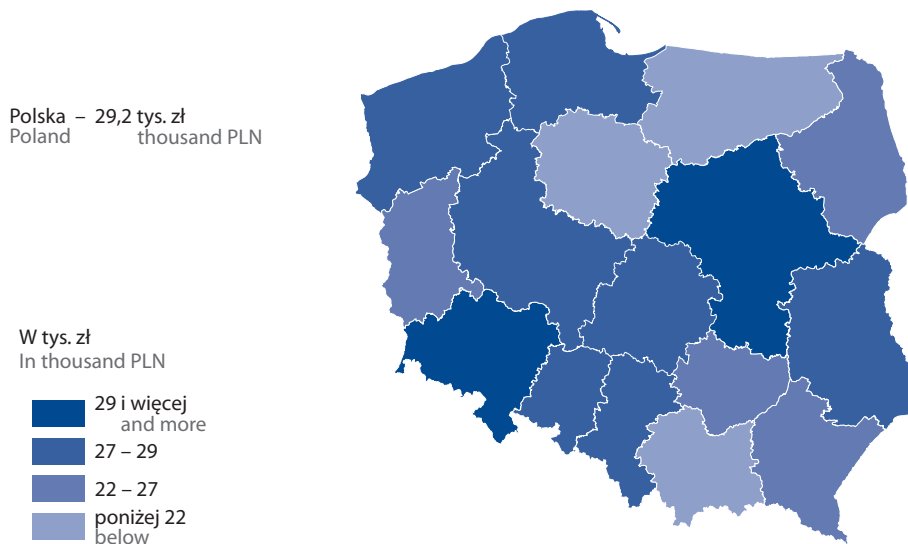
Najwyższą dynamiką wartości przychodów ogółem charakteryzowały się mikroprzedsiębiorstwa z województwa warmińsko-mazurskiego 121,1 w porównaniu z rokiem 2020 i 162,6 w stosunku do roku 2016 (wzrost odpowiednio o 6,1 mld zł i 13,5 mld zł). W województwie mazowieckim przychody mikroprzedsiębiorstw wzrosły w porównaniu z 2020 r. o 9,7 mld zł (dynamika=102,4) oraz o 156,3 mld zł w porównaniu z 2016 r. (dynamika=158,5).

W 2021 r. w jednostkach do 9 osób pracujących nie odnotowano spadku wartości przychodów w stosunku do roku 2020 i 2016 w żadnym województwie.

Wysoka dynamika wartości przychodów w województwie mazowieckim w ostatnich latach miała wpływ na zmiany w strukturze przychodów mikroprzedsiębiorstw według województw. W okresie 2016–2021 udział przychodów jednostek z województwa mazowieckiego w przychodach mikroprzedsiębiorstw ogółem wzrósł o 1,5 p. proc., podczas gdy spadek udziału przychodów odnotowano w większości województw m.in. dla jednostek z województwa wielkopolskiego (-0,8 p. proc.), lubuskiego (-0,4 p. proc.), lubelskiego i zachodniopomorskiego (-0,3 p. proc.).

Wysoki udział przychodów jednostek z województwa mazowieckiego w przychodach ogółem mikroprzedsiębiorstw w Polsce przełożył się również na wysoką wartość wskaźnika miesięcznych przychodów na 1 pracującego – 43 197 zł, był to wynik wyższy od wartości średniej tego wskaźnika dla całego kraju (29 213 zł). Powyżej średniej krajowej uplasowały się również jednostki z województwa dolnośląskiego z wartością przychodów na 1 pracującego 30 469 zł. Najniższe miesięczne przychody na 1 pracującego (20 266 zł) odnotowano w mikroprzedsiębiorstwach województwa warmińsko-mazurskiego (zob. mapa 2).

Mapa 2. Miesięczne przychody na 1 pracującego w 2021 r.
Map 2. Monthly revenues per 1 person employed in 2021

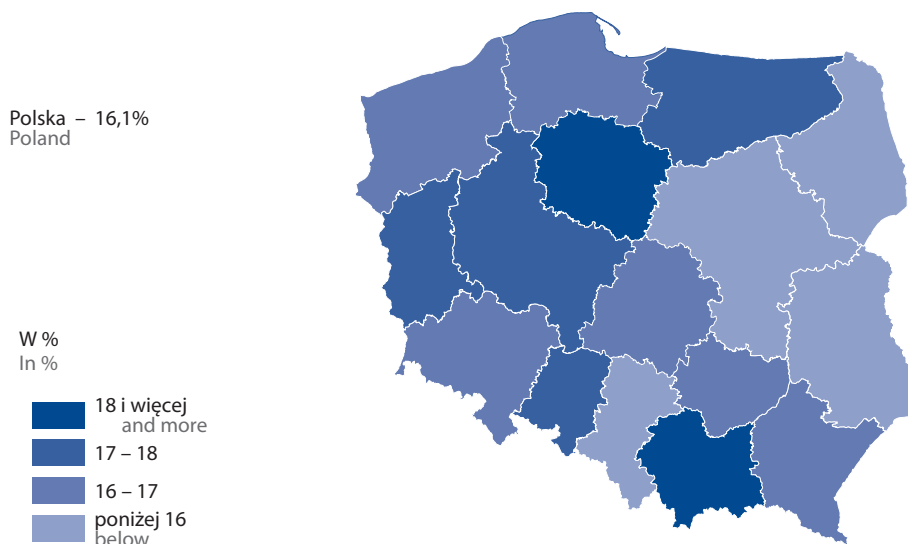

Najwyższe wartości wskaźnika rentowności obrotu brutto mikroprzedsiębiorstw w 2021 r. odnotowano w mikroprzedsiębiorstwach prowadzących działalność gospodarczą na terenie województwa: kujawsko-pomorskiego (19,7%), małopolskiego (18,6%) oraz opolskiego (17,7%). Wartość omawianego wskaźnika dla mikroprzedsiębiorstw z województwa mazowieckiego była najniższa w Polsce (14,2%). Kolejne województwa o niskiej wartości omawianego wskaźnika to m.in. lubelskie (14,5%) i podlaskie (15,1%) (zob. mapa 3). Średnia wartość wskaźnika rentowności obrotu brutto mikroprzedsiębiorstw w skali całego kraju ukształtowała się na poziomie 16,1% i wzrosła w stosunku do 2020 r. o 2,4 p. proc.

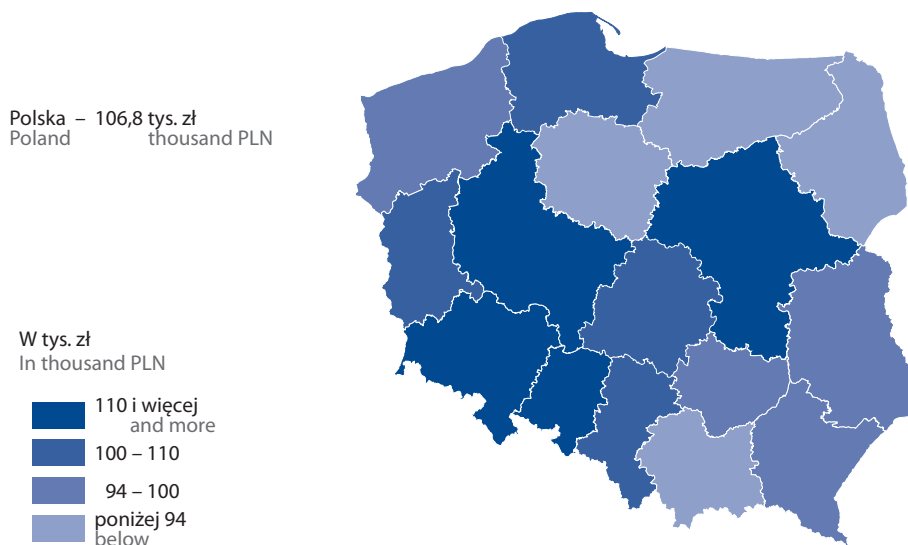
Porównując działalność mikroprzedsiębiorstw w poszczególnych województwach pod względem wyniku finansowego brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo zaobserwowano (zob. mapa 4), że najwyższą wartość tego wskaźnika w 2021 r. miały jednostki z województwa mazowieckiego (141 473 zł) i opolskiego (118 518 zł). Jednostki z jedenastu województw zanotowały wynik niższy od wartości nadwyżki przychodów nad kosztami na 1 mikroprzedsiębiorstwo dla całego kraju (106 811 zł) – m.in. z województwa warmińsko-mazurskiego (77 436 zł), małopolskiego (85 869 zł) i podlaskiego (91 262 zł).

Mapa 3. Wskaźnik rentowności obrotu brutto mikroprzedsiębiorstw w 2021 r.

Map 3. Gross turnover profitability indicator of microenterprises in 2021

Mapa 4. Wynik finansowy brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo w 2021 r.

Map 4. Gross financial result per 1 microenterprise in 2021

Struktura terytorialna sprzedaży detalicznej i hurtowej mikroprzedsiębiorstw w 2021 r. nie zmieniła się istotnie w odniesieniu do roku poprzedniego. Nadal największy udział w generowaniu zarówno sprzedaży detalicznej, jak i hurtowej mikroprzedsiębiorstw miały jednostki z województwa mazowieckiego, które wypracowały 18,7% (46,0 mld zł) sprzedaży detalicznej ogółem i 26,8% (100,6 mld zł) sprzedaży hurtowej ogółem (zob. tabl. 12). Znaczny udział w sprzedaży detalicznej i hurtowej miały także jednostki do 9 osób pracujących z siedzibą w województwie śląskim – odpowiednio 10,9% (26,7 mld zł) i 14,1% (52,7 mld zł) oraz w województwie wielkopolskim 10,7% (26,3 mld zł) i 10,2% (38,4 mld zł). W strukturze sprzedaży detalicznej ogółem najmniejszy udział posiadały mikroprzedsiębiorstwa z województwa opolskiego – 2,2% (5,3 mld zł), a w strukturze sprzedaży hurtowej ogółem jednostki z województwa opolskiego, warmińsko-mazurskiego, świętokrzyskiego po ok. 1,6% (odpowiednio 5,8 mld zł, 6,0 mld zł i 6,2 mld zł).

Tablica 12. Sprzedaż detaliczna i hurtowa mikroprzedsiębiorstw według województw w 2021 r.
 Table 12. Retail sale and wholesale of microenterprises by voivodships in 2021

Wyszczególnienie Specification	Sprzedaż detaliczna Retail sale		Sprzedaż hurtowa Wholesale	
	w mln zł in million PLN	w % in %	w mln zł in million PLN	w % in %
OGÓŁEM TOTAL	245 246,8	100,0	375 137,2	100,0
Dolnośląskie	18 871,4	7,7	23 787,0	6,3
Kujawsko-pomorskie	11 610,3	4,7	12 843,0	3,4
Lubelskie	12 732,7	5,2	13 629,9	3,6
Lubuskie	5 686,3	2,3	9 155,0	2,4
Łódzkie	15 206,0	6,2	20 073,6	5,4
Małopolskie	20 470,3	8,4	31 957,7	8,5
Mazowieckie	45 959,2	18,7	100 575,1	26,8
Opolskie	5 315,7	2,2	5 847,4	1,6
Podkarpackie	9 922,7	4,0	10 237,3	2,7
Podlaskie	7 823,2	3,2	8 689,1	2,3
Pomorskie	11 883,4	4,9	19 550,6	5,2
Śląskie	26 713,6	10,9	52 716,7	14,1
Świętokrzyskie	5 982,8	2,4	6 171,4	1,7
Warmińsko-mazurskie	8 520,3	3,5	5 996,6	1,6
Wielkopolskie	26 331,6	10,7	38 384,1	10,2
Zachodniopomorskie	12 217,1	5,0	15 521,8	4,2

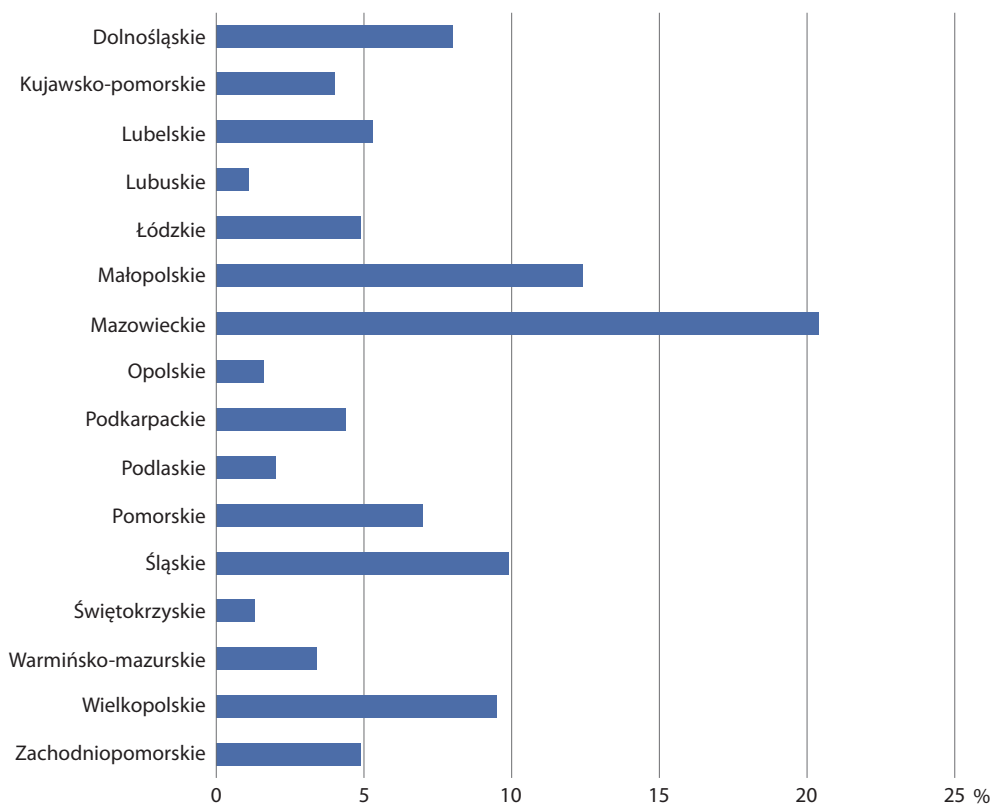
Porównując wyniki sprzedaży mikroprzedsiębiorstw w latach 2016–2021 zaobserwowano, że najwyższa dynamika (w porównaniu z 2020 r.) wartości sprzedaży detalicznej występowała wśród jednostek z województwa dolnośląskiego (122,0), a wartości sprzedaży hurtowej wśród jednostek z województwa podkarpackiego (123,1). W porównaniu z 2016 r. najwyższą dynamikę wartości sprzedaży detalicznej odnotowano w podmiotach województwa podlaskiego (142,9) a sprzedaży hurtowej w podmiotach województwa małopolskiego (184,2).

Spadek wartości sprzedaży detalicznej mikroprzedsiębiorstw w 2021 r. w stosunku do roku 2020 wystąpił w pięciu województwach – największy w lubuskim (dynamika=90,3). Natomiast w stosunku do roku 2016 spadek wartości sprzedaży detalicznej odnotowano w jednostkach prowadzących działalność na terenie województwa świętokrzyskiego (dynamika=96,6) oraz lubuskiego (97,9). W zakresie sprzedaży hurtowej spadek wartości sprzedaży w stosunku do roku 2020 odnotowano w mikroprzedsiębiorstwach z województw: łódzkiego (dynamika=92,8), podlaskiego (95,3), opolskiego (95,7) i świętokrzyskiego (98,2); a w porównaniu z rokiem 2016 w mikroprzedsiębiorstwach województwa opolskiego (92,5) i świętokrzyskiego (99,3).

Na wykresie 14 przedstawiono strukturę przychodów z działalności gastronomicznej według województw. W zakresie działalności gastronomicznej – 20,4% (tj. 4,3 mld zł) wartości rynku wygenerowały mikroprzedsiębiorstwa województwa mazowieckiego, 12,4% (2,6 mld zł) jednostki z województwa małopolskiego, a dalsze 9,9% (2,1 mld zł) mikroprzedsiębiorstwa województwa śląskiego. Najmniejszy udział w rynku miały jednostki z siedzibą na terenie województwa lubuskiego – 1,1% (0,2 mld zł).

Wykres 14. Struktura przychodów z działalności gastronomicznej według województw w 2021 r.

Chart 14. The structure of revenues from catering activity by voivodships in 2021

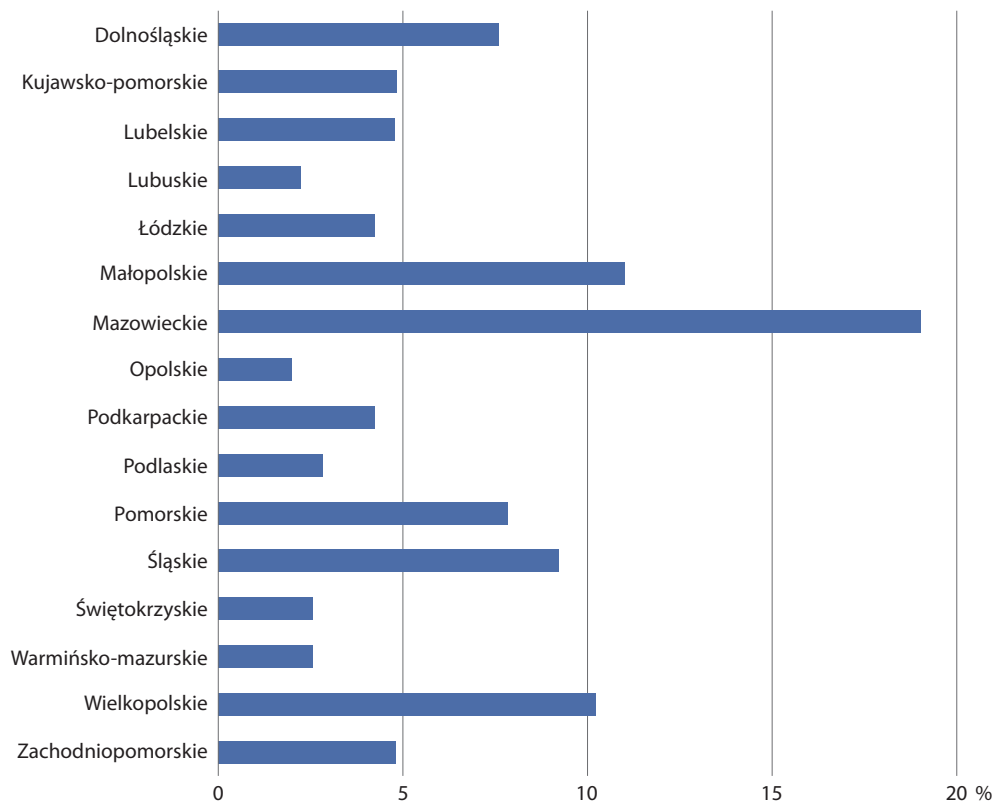

W latach 2016–2021 jedynie w dwóch województwach – lubuskim i świętokrzyskim – odnotowano spadek przychodów z działalności gastronomicznej (dynamika=72,7; 94,3), a największy ich wzrost wystąpił w województwie podkarpackim (200,3). W skali całego kraju w porównaniu z rokiem 2016 omawiane przychody wzrosły o 56,5% (7,6 mld zł). W 2021 r. w stosunku do roku poprzedniego wyniki działalności gastronomicznej mikroprzedsiębiorstw najbardziej wzrosły w województwie zachodniopomorskim (o 44,3%, tj. o 0,3 mld zł) – spadku tego rodzaju przychodów według województw nie odnotowano. W skali całego kraju przychody z działalności gastronomicznej mikroprzedsiębiorstw w 2021 r. w stosunku do roku poprzedniego wzrosły o 18,1%, tj. 3,2 mld zł.

Na wykresie 15 przedstawiono strukturę produkcji budowlano-montażowej według województw. Największy udział w tworzeniu wartości produkcji budowlano-montażowej w Polsce w 2021 r. miały mikroprzedsiębiorstwa z województwa mazowieckiego (19,0%, 24,2 mld zł) oraz małopolskiego (11,0%, 14,0 mld zł), a najmniejszy jednostki z województwa opolskiego (2,0%, 2,5 mld zł).

Wykres 15. Struktura produkcji budowlano-montażowej według województw w 2021 r.

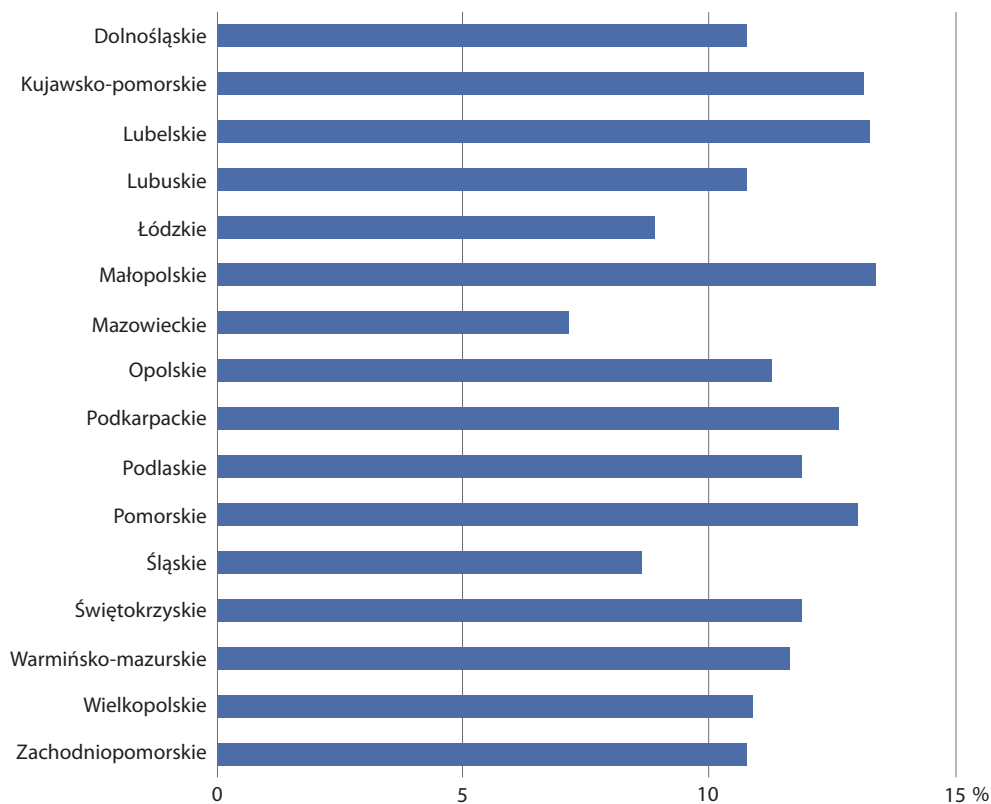
Chart 15. The structure of construction and assembly production by voivodships in 2021

Analizując zmiany wartości produkcji budowlano-montażowej w Polsce w latach 2016–2021 zaobserwowano, że jej najwyższa dynamika w porównaniu z rokiem 2016 występowała wśród mikroprzedsiębiorstw z województwa kujawsko-pomorskiego – 218,4, a najniższa wśród jednostek do 9 osób pracujących z województwa zachodniopomorskiego – 98,0. W 2021 r. odniesieniu do roku poprzedniego najwyższy wzrost produkcji budowlano-montażowej (o 20,6%) wystąpił w jednostkach do 9 osób pracujących z województwa mazowieckiego. Spadku tego rodzaju produkcji według województw nie odnotowano. W skali całego kraju wartość produkcji budowlano-montażowej w 2021 r. w stosunku do roku 2016 wzrosła o 41,4% (tj. 37,1 mld zł), natomiast w porównaniu z rokiem 2020 wzrosła o 11,5% (13,1 mld zł).

Wykres 16. Udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach mikroprzedsiębiorstw według województw w 2021 r.

Chart 16. The share of construction and assembly production in revenues of microenterprises by voivodships in 2021

Największy udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach miały mikroprzedsiębiorstwa z województwa (zob. wykres 16): małopolskiego (10,7%), lubelskiego (10,6%), kujawsko-pomorskiego (10,5%) oraz pomorskiego (10,4%). Udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach mikroprzedsiębiorstw niższy niż średnia w skali całego kraju (8,1%) odnotowano jedynie wśród jednostek z województwa mazowieckiego (5,7%), śląskiego (6,9%) i łódzkiego (7,1%).

Rozdział 4.

Chapter 4.

Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw według województw oraz sekcji PKD

Microenterprises survey results by voivodships and NACE sections

W niniejszym rozdziale przedstawiono wyniki statystycznego badania mikroprzedsiębiorstw łącznie według województw oraz wybranych sekcji PKD. W tablicach (tabl. 13–16) zaprezentowano dane dotyczące zbiorowości mikroprzedsiębiorstw według województw oraz pięciu sekcji, w których występowała największa liczba pracujących, tj. handel; naprawa pojazdów samochodowych (24,1%); budownictwo (15,0%); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (12,1%); przemysł (10,8%) oraz transport i gospodarka magazynowa (7,0%). Przedstawione dane umożliwiają pogłębioną analizę działalności mikroprzedsiębiorstw pod względem wybranych cech według sekcji PKD w ramach wybranego województwa lub według województw w ramach wybranej sekcji.

Analizując wyniki działalności mikroprzedsiębiorstw w Polsce w 2021 r. według sekcji PKD w ramach każdego województwa (analiza pozioma) zaobserwowano, że podobnie jak w skali całego kraju, najwięcej mikroprzedsiębiorstw prowadziło działalność w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (z wyjątkiem mazowieckiego, gdzie sekcją dominującą była działalność profesjonalna, naukowa i techniczna i podkarpackiego, gdzie było to budownictwo). Ich liczba (w handlu) wahała się od 8,5 tys. w województwie opolskim do 55,5 tys. w małopolskim. W województwie mazowieckim działalność profesjonalną, naukową i techniczną prowadziło 79,5 tys. jednostek, a w podkarpackim w budownictwie 19,9 tys. jednostek. W sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych odnotowano również najwyższy wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw według województw (poza mazowieckim, gdzie sekcją dominującą była działalność profesjonalna, naukowa i techniczna i podkarpackim, gdzie było to budownictwo). Najwyższą liczbę mikroprzedsiębiorstw na 100 tys. mieszkańców (w handlu) odnotowano w województwie małopolskim – 1 627 jednostek na 100 tys. ludności, a najmniejszą w województwie opolskim – 872 jednostki. W województwie mazowieckim w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw wyniósł 1 468 jednostek, a w podkarpackim w budownictwie 940 jednostek na 100 tys. mieszkańców.

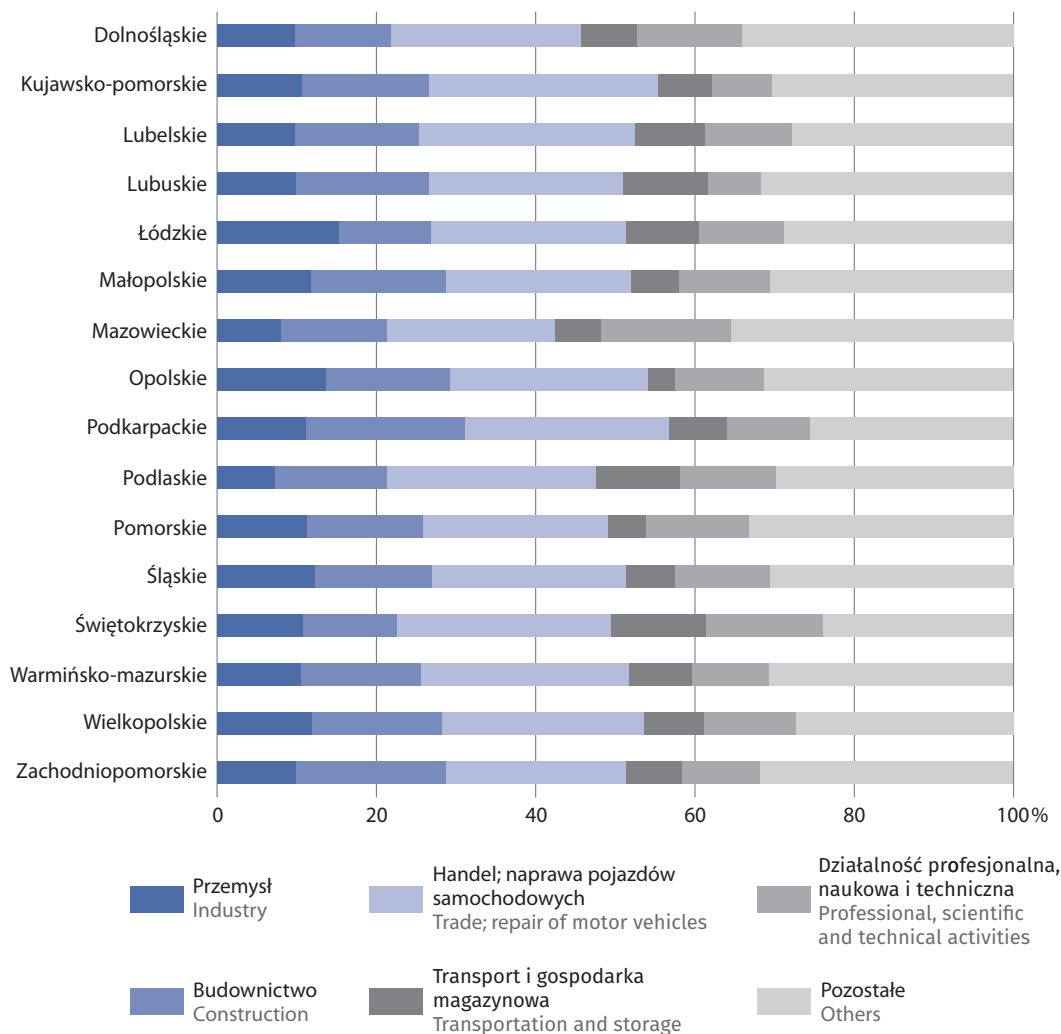
Tablica 13. Liczba mikroprzedsiębiorstw według województw oraz sekcji PKD w 2021 r.
 Table 13. Number of microenterprises by voivodships and NACE sections in 2021

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W tym: Of which:				
		przemysł industry	budownictwo construction	handel; naprawa pojazdów samochodowych trade; repair of motor vehicles	transport i gospodarka magazynowa transportation and storage	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna professional, scientific and technical activities
OGÓŁEM TOTAL	2 355 639	206 531	358 739	474 299	144 133	324 427
Dolnośląskie	171 143	12 011	18 567	36 351	10 106	24 752
Kujawsko-pomorskie	126 242	10 688	20 311	29 544	9 993	10 373
Lubelskie	88 044	7 023	13 414	20 776	7 234	10 328
Lubuskie	52 839	4 890	10 292	10 922	4 681	4 546
Łódzkie	119 230	12 562	15 591	25 081	7 494	16 776
Małopolskie	283 250	28 230	49 987	55 463	17 481	35 568
Mazowieckie	425 841	28 394	51 534	73 570	22 645	79 548
Opolskie	42 006	5 121	7 096	8 484	1 377	5 214
Podkarpackie	90 885	10 089	19 878	17 190	5 066	11 705
Podlaskie	63 041	3 715	8 658	13 117	5 733	8 789
Pomorskie	151 985	13 325	22 828	28 680	7 191	24 287
Śląskie	256 888	24 960	36 084	50 895	14 230	35 544
Świętokrzyskie	59 169	6 222	6 870	16 255	3 891	6 585
Warmińsko-mazurskie	78 242	6 319	12 299	17 391	5 450	9 614
Wielkopolskie	226 121	21 721	43 647	46 372	14 016	26 585
Zachodniopomorskie	120 712	11 263	21 685	24 207	7 544	14 213

Drugą sekcją pod względem wyżej wymienionej cechy i wskaźnika (najwyższa liczba jednostek i wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw) w województwach było budownictwo – z wyjątkiem dolnośląskiego, łódzkiego, podlaskiego i pomorskiego, gdzie sekcją dominującą była działalność profesjonalna, naukowa i techniczna oraz województwa mazowieckiego i podkarpackiego, gdzie był to handel i naprawa pojazdów mechanicznych (zob. tabl. 13).

Sekcją o największej liczbie pracujących – w każdym z województw, jak również w skali całego kraju – był handel; naprawa pojazdów samochodowych (zob. wykres 17). Liczba pracujących w województwach w tej sekcji wahała się od 20,4 tys. osób w opolskim do 166,2 tys. osób w mazowieckim. W dalszej kolejności najwięcej pracujących odnotowano w budownictwie, jedynie w województwie dolnośląskim, mazowieckim i świętokrzyskim drugą najwyższą liczbę pracujących (po handlu) odnotowano w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej, zaś w województwie łódzkim najwięcej osób (poza handlem) pracowało w przemyśle.

Wykres 17. Struktura pracujących w mikroprzedsiębiorstwach według województw oraz sekcji PKD w 2021 r.
 Chart 17. Structure of persons employed in microenterprises by voivodships and NACE sections in 2021

Biorąc pod uwagę liczbę pracujących na 1000 mikroprzedsiębiorstw (zob. tabl. 14), najwyższe wartości tego wskaźnika w poszczególnych województwach najczęściej występowały w przemyśle (w 8 województwach), w handlu i naprawie pojazdów samochodowych (w 5 województwach) oraz w transporcie i gospodarce magazynowej (w 3 województwach). W przemyśle najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w dolnośląskim (2 563 osoby na 1000 mikroprzedsiębiorstw), w handlu w podkarpackim (2 611 osób), a w sekcji transport i gospodarka magazynowa w świętokrzyskim (3 611 osób).

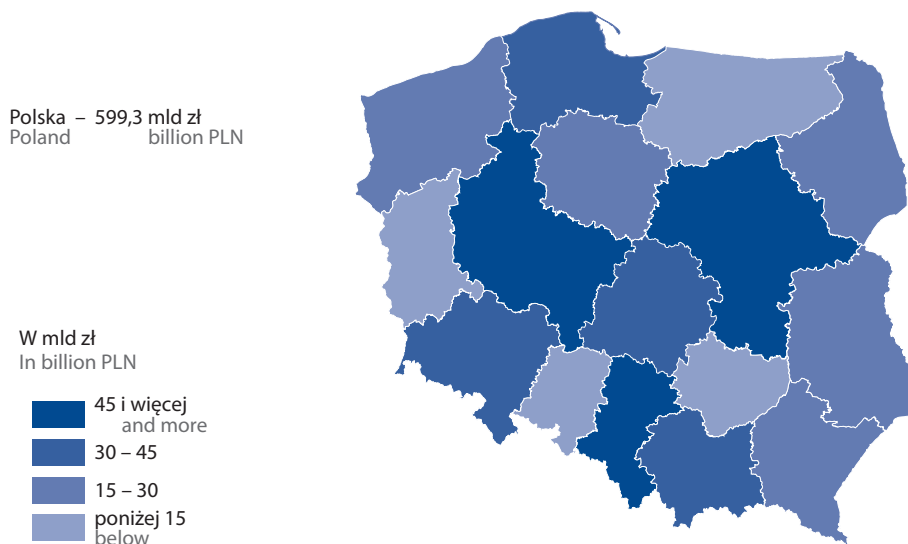
Tablica 14. Pracujący na 1000 mikroprzedsiębiorstw według województw oraz sekcji PKD w 2021 r.
 Table 14. Persons employed per 1000 microenterprises by voivodships and NACE sections in 2021

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W tym: Of which:				
		przemysł industry	budownictwo construction	handel; naprawa pojazdów samocho- dowych trade; repair of motor vehicles	transport i gospodarka magazynowa transporta- tion and storage	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna professional, scientific and technical activities
OGÓŁEM						
TOTAL	1 887	2 320	1 860	2 259	2 145	1 663
Dolnośląskie	1 826	2 563	2 014	2 050	2 211	1 652
Kujawsko-pomorskie	1 839	2 308	1 830	2 254	1 588	1 684
Lubelskie	1 921	2 351	1 973	2 205	2 060	1 795
Lubuskie	1 950	2 096	1 667	2 303	2 345	1 505
Łódzkie	1 931	2 799	1 712	2 247	2 818	1 472
Małopolskie	1 808	2 153	1 742	2 134	1 759	1 653
Mazowieckie	1 854	2 245	2 043	2 259	2 009	1 620
Opolskie	1 952	2 188	1 804	2 409	1 943	1 765
Podkarpackie	1 929	1 948	1 759	2 611	2 512	1 564
Podlaskie	1 897	2 357	1 938	2 399	2 184	1 638
Pomorskie	1 887	2 425	1 842	2 312	1 935	1 517
Śląskie	1 953	2 474	2 040	2 399	2 185	1 682
Świętokrzyskie	1 994	2 061	2 017	1 951	3 611	2 636
Warmińsko-mazurskie	1 903	2 496	1 823	2 236	2 144	1 512
Wielkopolskie	1 989	2 480	1 675	2 463	2 428	1 951
Zachodniopomorskie	1 776	1 880	1 863	2 004	1 988	1 489

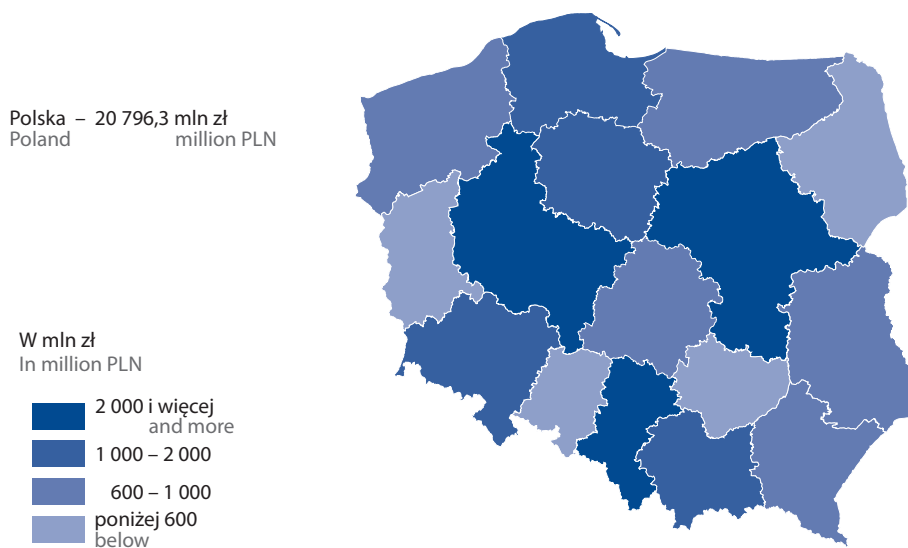
Obserwowana sytuacja w zakresie liczby mikroprzedsiębiorstw i pracujących w 2021 r. według województw i wybranych sekcji PKD przekładała się również na ich przychody oraz wynagrodzenia. Najwyższe przychody ogółem i wynagrodzenia brutto – w każdym z województw, jak również w skali całego kraju – odnotowano w jednostkach prowadzących działalność gospodarczą w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (zob. mapa 5 i 6).

Dla obu analizowanych cech najwyższe wartości odnotowano w jednostkach z województwa mazowieckiego – ich przychody w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych wyniosły 139,8 mld zł, a wynagrodzenia brutto 4,3 mld zł.

Mapa 5. Przychody mikroprzedsiębiorstw z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych w 2021 r.
Map 5. Revenues of microenterprises in the area of trade; repair of motor vehicles in 2021

Mapa 6. Wynagrodzenia brutto mikroprzedsiębiorstw z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych w 2021 r.
Map 6. Gross wages and salaries of microenterprises in the area of trade; repair of motor vehicles in 2021

Drugą sekcją pod względem wysokości przychodów mikroprzedsiębiorstw było budownictwo – w 10 województwach (z wyjątkiem: kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, łódzkiego, opolskiego, śląskiego i świętokrzyskiego) odnotowano najwyższe (poza handlem) przychody ogółem. Natomiast drugą sekcją pod względem wynagrodzeń brutto był przemysł w 7 województwach, tj. dolnośląskim, kujawsko-pomorskim, łódzkim, opolskim, pomorskim, śląskim oraz wielkopolskim odnotowano najwyższe (poza handlem) wynagrodzenia.

Mikroprzedsiębiorstwa z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych dominowały we wszystkich województwach również pod względem najwyższych miesięcznych przychodów na 1 pracującego – mieściły się one w przedziale od 31 947 zł dla jednostek z województwa kujawsko-pomorskiego do 71 592 zł dla jednostek z województwa mazowieckiego (zob. tabl. 15).

Tablica 15. Miesięczne przychody na 1 pracującego według województw oraz sekcji PKD w 2021 r.
Table 15. Monthly revenues per 1 person employed by voivodships and NACE sections in 2021

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W tym: Of which:				
		przemysł industry	budownictwo construction	handel; naprawa pojazdów samochodowych trade; repair of motor vehicles	transport i gospodarka magazynowa transportation and storage	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna professional, scientific and technical activities
OGÓŁEM TOTAL	29 213	27 352	23 168	47 542	26 552	17 979
Dolnośląskie	30 469	30 413	31 323	48 525	25 687	18 429
Kujawsko-pomorskie	21 744	26 806	18 034	31 947	17 453	15 812
Lubelskie	28 598	20 902	20 849	44 301	26 296	19 260
Lubuskie	26 442	31 417	17 285	46 061	18 776	13 486
Łódzkie	28 010	21 793	22 501	52 795	20 539	18 000
Małopolskie	21 652	22 650	17 480	36 583	23 066	14 204
Mazowieckie	43 197	41 955	38 328	71 592	34 944	27 489
Opolskie	28 466	33 703	19 867	46 067	34 900	12 137
Podkarpackie	25 796	19 574	18 884	37 725	21 373	12 716
Podlaskie	26 735	24 444	22 512	43 882	20 875	10 451
Pomorskie	27 299	26 137	28 596	40 025	37 208	13 739
Śląskie	28 179	28 465	18 283	52 257	22 415	14 383
Świętokrzyskie	23 812	20 456	20 878	33 018	32 092	9 557
Warmińsko-mazurskie	20 266	19 948	16 615	33 770	18 854	12 842
Wielkopolskie	27 890	23 846	18 982	44 719	28 955	17 208
Zachodniopomorskie	27 266	26 883	18 151	47 769	35 273	14 937

Biorąc pod uwagę miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego w mikroprzedsiębiorstwach (zob. tabl. 16) wśród analizowanych województw dominowała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – w 14 województwach odnotowano tam najwyższe wynagrodzenie. Wahało się ono od 3 437 zł dla jednostek z województwa świętokrzyskiego do 6 405 zł dla jednostek z województwa mazowieckiego. W województwie łódzkim i opolskim najwyższe przeciętne wynagrodzenie odnotowano w sekcji handel; naprawa pojazdów mechanicznych (odpowiednio 3 779 zł i 3 532 zł).

Tablica 16. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego według województw oraz sekcji PKD w 2021 r.

Table 16. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee by voivodships and NACE sections in 2021

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W tym: Of which:				
		przemysł industry	budownictwo construction	handel; naprawa pojazdów samochodowych trade; repair of motor vehicles	transport i gospodarka magazynowa transportation and storage	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna professional, scientific and technical activities
OGÓŁEM TOTAL	3 832	3 612	3 503	3 873	3 442	4 614
Dolnośląskie	3 776	4 002	3 468	3 828	3 296	4 374
Kujawsko-pomorskie	3 397	3 462	3 148	3 447	3 351	3 989
Lubelskie	3 316	3 347	3 030	3 238	3 182	3 553
Lubuskie	3 486	3 647	3 121	3 717	3 256	4 089
Łódzkie	3 419	3 220	3 079	3 779	3 161	3 667
Małopolskie	3 506	3 231	3 158	3 628	3 213	4 077
Mazowieckie	5 214	4 568	4 758	5 025	4 165	6 405
Opolskie	3 339	3 505	3 066	3 532	3 508	3 441
Podkarpackie	3 244	3 264	3 146	3 276	3 074	3 660
Podlaskie	3 279	3 170	3 035	3 289	3 078	3 617
Pomorskie	3 751	3 526	3 347	3 970	3 975	4 535
Śląskie	3 670	3 677	3 231	3 883	3 471	4 104
Świętokrzyskie	3 213	3 109	3 123	3 166	3 207	3 437
Warmińsko-mazurskie	3 201	3 275	3 145	3 179	3 097	3 633
Wielkopolskie	3 760	3 587	3 527	3 844	3 428	4 314
Zachodniopomorskie	3 706	3 512	3 412	3 925	3 678	4 407

Analizując wyniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w Polsce w 2021 r. według województw w ramach każdej sekcji PKD (analiza pionowa) zaobserwowano, że w każdej z pięciu omawianych sekcji, pod względem liczby jednostek i pracujących oraz wartości przychodów ogółem i wynagrodzeń brutto dominowały mikroprzedsiębiorstwa z województwa mazowieckiego. Najniższe wartości badanych cech w jednostkach do 9 osób pracujących w poszczególnych sekcjach odnotowywano w województwie – lubuskim, opolskim, podlaskim i świętokrzyskim.

Bardziej zróżnicowane terytorialnie były wartości wskaźników działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw obliczone dla poszczególnych sekcji PKD. Województwo małopolskie charakteryzowało się najwyższą wartością wskaźnika natężenia mikroprzedsiębiorstw w ramach czterech sekcji: przemysł (828 mikroprzedsiębiorstw na 100 tys. ludności), budownictwo (1 467) handel; naprawa pojazdów samochodowych (1 627) oraz transport i gospodarka magazynowa (513). W sekcji działalność profesjonalna, naukowa i techniczna najwięcej mikroprzedsiębiorstw na 100 tys. ludności funkcjonowało w województwie mazowieckim (1 468).

Z punktu widzenia liczby pracujących na 1000 mikroprzedsiębiorstw w poszczególnych sekcjach sytuacja była bardziej zróżnicowana terytorialnie: w przemyśle dominowały jednostki z województwa łódzkiego (2 799 osób), w budownictwie z mazowieckiego (2 043 osoby), w handlu; naprawie pojazdów mechanicznych z podkarpackiego (2 611 osób), natomiast jednostki z województwa świętokrzyskiego dominowały w sekcji transport i gospodarka magazynowa (3 611 osób) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (2 636 osób).

W przypadku wskaźnika miesięcznych przychodów na 1 pracującego oraz przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto również dominowały jednostki mające siedzibę na terenie województwa mazowieckiego. Najwyższe miesięczne przychody na 1 pracującego w tym województwie występowały w: przemyśle (41 955 zł), budownictwie (38 328 zł), w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (71 592 zł) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (27 489 zł). W sekcji transport i gospodarka magazynowa najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w województwie pomorskim (37 208 zł).

Najwyższe miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego w województwie mazowieckim występowało w: przemyśle (4 568 zł), budownictwie (4 758 zł), w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (5 025 zł), transport i gospodarka magazynowa (4 165 zł) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (6 405 zł).

Uwagi metodologiczne

Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących do 9 osób stanowią istotny element gospodarki, dlatego też podlegają od wielu lat obserwacjom statystycznym. Główny Urząd Statystyczny realizuje reprezentacyjne badanie tych podmiotów zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 listopada 2020 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2021 (Dz. U. z 2020 r. poz. 2062, z późn. zm.). Dane pozyskiwane są corocznie na sprawozdaniu *SP-3 Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw*. Zgodnie ze specjalizacją, zbieraniem danych od respondentów z terenu całego kraju zajmuje się Urząd Statystyczny w Łodzi.

Badanie przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób jest podstawowym źródłem danych statystycznych dla tej grupy jednostek. Informacje zbierane i publikowane przez Główny Urząd Statystyczny stanowią źródło wykorzystywane do tworzenia krajowej i regionalnej polityki gospodarczej, jak również różnego typu prac analitycznych i badawczych.

Wpływ najmniejszych podmiotów na gospodarkę powoduje, że zapotrzebowanie na informacje dotyczące tych jednostek stale rośnie. Z drugiej strony podmioty te są niezmiernie czułe na jakiegokolwiek obciążenia nakładane przez administrację publiczną. Jednostki o liczbie pracujących do 9 osób prowadzą zazwyczaj uproszczoną księgowość i nie mogą dostarczać informacji tak dokładnych jak duże podmioty. Z uwagi na to, badanie tych przedsiębiorstw jest tak skonstruowane, aby możliwie maksymalnie zmniejszyć, zarówno częstotliwość jak i zakres pozyskiwania danych.

Podstawową formą zbierania danych jest formularz elektroniczny (zamieszczony na Portalu Sprawozdawczym dostępnym na stronie internetowej GUS). Corocznie badaniem objętych jest około 110 tys. jednostek, dobieranych na podstawie losowania warstwowego, co stanowi około 4% populacji przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób.

1. Zakres podmiotowy i przedmiotowy badania

W publikacji prezentowane są dane o podmiotach o liczbie pracujących do 9 osób (mikroprzedsiębiorstwach) objętych badaniem realizowanym na sprawozdaniu SP-3. Przedstawiona w publikacji zbiorowość obejmuje osoby prawne, jednostki nieposiadające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne, które prowadziły działalność gospodarczą w Polsce w 2021 r.

Informacje są prezentowane na poziomie województw określonych miejscem siedziby podmiotu sprawozdawczego, a także według rodzaju działalności zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007). Dane dotyczą zbiorowości podmiotów aktywnych, tj. prowadzących działalność gospodarczą w okresie sprawozdawczym. Dane są opracowane dla przedsiębiorstwa, które jest równe jednej jednostce prawnej.

Mikroprzedsiębiorstwo, dla którego w niniejszej publikacji prezentowane są dane, określono jako podmiot zaklasyfikowany do następujących sekcji według PKD 2007:

- Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (sekcja A - z wyłączeniem osób fizycznych prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne);
- Górnictwo i wydobywanie (sekcja B);
- Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C);
- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze

- do układów klimatyzacyjnych (sekcja D);
- Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E);
- Budownictwo (sekcja F);
- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sekcja G);
- Transport i gospodarka magazynowa (sekcja H);
- Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (sekcja I);
- Informacja i komunikacja (sekcja J);
- Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (sekcja K – z wyłączeniem banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, instytucji ubezpieczeniowych, biur i domów maklerskich, towarzystw i funduszy inwestycyjnych oraz towarzystw i funduszy emerytalnych);
- Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L);
- Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M);
- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (sekcja N);
- Edukacja (sekcja P – z wyłączeniem szkolnictwa wyższego);
- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q – z wyłączeniem samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej);
- Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (sekcja R – z wyłączeniem instytucji kultury mających osobowość prawną);
- Pozostała działalność usługowa (sekcja S – z wyłączeniem działu 94 Działalność organizacji członkowskich).

Na potrzeby niniejszej publikacji dokonano dodatkowego grupowania w stosunku do obowiązujących przekrojów klasyfikacyjnych, ujmując pod pojęciem „Przemysł” sekcje:

- Górnictwo i wydobywanie (sekcja B);
- Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C);
- Wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (sekcja D);
- Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja (sekcja E);

a pod pojęciem „Usługi” sekcje:

- Transport i gospodarka magazynowa (sekcja H);
- Zakwaterowanie i gastronomia (sekcja I);
- Informacja i komunikacja (sekcja J);
- Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (sekcja K);
- Obsługa rynku nieruchomości (sekcja L);
- Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M);
- Administrowanie i działalność wspierająca (sekcja N);
- Edukacja (sekcja P);
- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q);
- Kultura, rozrywka i rekreacja (sekcja R);
- Pozostała działalność usługowa (sekcja S).

Dane dotyczące przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób pozyskiwane na sprawozdaniu SP-3 obejmują podstawowe informacje o jednostce, w tym o: rodzaju prowadzonej działalności, liczbie pracujących i kwocie wynagrodzeń, wartości brutto środków trwałych, nakładach na rzeczowe aktywa trwałe (tj. nakładach inwestycyjnych i wydatkach na zakup używanych środków trwałych) oraz podstawowe dane o kondycji firmy (m.in. o wysokości przychodów, kosztów, zapasów i podatków). Stopień szczegółowości pozyskiwania informacji uzależniony jest od rodzaju prowadzonej ewidencji księgowej. Jednostki sprawozdawcze, które prowadziły w ciągu badanego roku działalność handlową (detaliczną lub hurtową), gastronomiczną, transportową lub z zakresu ochrony zdrowia podają dodatkowo informacje specjalistyczne dotyczące tych działalności.

Dane zaprezentowane w niniejszym opracowaniu są publikowane z zachowaniem tajemnicy statystycznej, określonej w ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 1995 r. poz. 439, z późn. zm.), w następujących blokach tematycznych:

- podstawowe dane za lata 2016–2021;
- podstawowe dane według sekcji PKD;
- podstawowe dane według województw;
- podstawowe dane według województw i wybranych sekcji PKD.

Więcej informacji z obszaru badań przedsiębiorstw niefinansowych (w tym mikroprzedsiębiorstw) prowadzonych przez GUS zawiera Zeszyt Metodologiczny – Badania przedsiębiorstw niefinansowych.

2. Objasnienia podstawowych pojec

Pracujacy – do pracujacych zalicza sie osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, tj. umowy o prace, powolania, mianowania lub wyboru (lacznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo); pracodawcow i pracujacych na wlasny rachunek: wlascicieli i wspolwlascicieli (lacznie z pomagajacymi czlonkami ich rodzin) jednostek prowadzacych dzialalnosc gospodarcza (z wyjatkiem wspolnikow spolek, ktorzy nie pracuja w spolecie) oraz osoby pracujace na wlasny rachunek; agentow; osoby wykonujace prace nakladcza; czlonkow spoldzielni produkcji rolniczej.

Zatrudnieni – do zatrudnionych zalicza sie osoby zatrudnione na podstawie umowy o prace, powolania, mianowania lub wyboru (lacznie z osobami zatrudnionymi poza granicami kraju), w tym rowniez: osoby zatrudnione przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych, finansowanych z Funduszu Pracy, osoby mlodociane pracujace na podstawie umowy o prace, a nie w celu przygotowania zawodowego, osoby przebywajace za granica na podstawie delegacji sluzbowej; osoby pracujace w jednostce w formie zorganizowanych grup roboczych, tj. uczestnikow OHP (z wyjatkiem odbywajacych nauke zawodu), skazanych.

Przecietne zatrudnienie oblicza sie jako sume przecietnego zatrudnienia w poszczegolnych miesiacach podzielona przez liczbe miesiecy w badanym okresie (bez wzgledu na to, czy jednostka funkcjonowala przez caly badany okres), po wcześniejszym przeliczeniu osob niepełnozatrudnionych na pełne etaty. Przeliczenia osob niepełnozatrudnionych na pełne etaty dokonuje sie wedlug godzin pracy ustalonych w umowie o prace, w stosunku do obowiazujacej normy.

Wynagrodzenia brutto obejmuja wypłaty pieniężne, wypłacane pracownikom lub innym osobom fizycznym, stanowiące wydatki ponoszone przez pracodawcow na oplacenie wykonywanej pracy, niezaleznie od zrodel ich finansowania oraz bez wzgledu na podstawe stosunku pracy badz innego stosunku prawnego lub czynnosci prawnej, na podstawie ktorych jest świadczona praca.

Przychody z calokszaltu dzialalnosci (przychody ogolem) obejmuja przychody netto ze sprzedazy produktow, towarow i materialow, pozostale przychody operacyjne oraz przychody finansowe.

Przychody netto ze sprzedazy produktow, towarow i materialow to przychody netto ze sprzedazy w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostke produktow (wytworow gotowych, polfabrykatow oraz uslug), a takze opakowan, wyposazenia i uslug obcych, jezeli sa one fakturowane odbiorcom lacznie z produktami; oraz przychody netto ze sprzedazy towarow i materialow, tj. nabyte w celu odsprzedazy w stanie nieprzetworzonym rzeczowe aktywa obrotowe oraz produkty wytworzone przez jednostke, jezeli sprzedawane sa one w sieci wlasnych sklepow obok towarow obcej produkcji, jak rowniez kwoty nalazne za sprzedane towary i materialy, niezaleznie od tego, czy zostaly zaplacone.

Pozostałe przychody operacyjne to przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie (w tym w drodze darowizny) aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa, przychody związane ze zdarzeniami losowymi.

Przychody finansowe to m.in. kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji (sprzedaży), zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności (koszty ogółem) obejmują koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, pozostałe koszty operacyjne oraz koszty finansowe.

Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów obejmują koszt własny sprzedanych produktów (tj. koszty podstawowej działalności operacyjnej pomniejszone o koszty wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów) oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu lub nabycia.

Pozostałe koszty operacyjne to koszty związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych i środków trwałych w budowie, amortyzacja oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe, straty związane ze zdarzeniami losowymi.

Koszty finansowe to m.in. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wymiarytowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

Wynik finansowy brutto oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem – w przypadku nadwyżki kosztów ogółem nad przychodami ogółem wynik finansowy zapisuje się ze znakiem (-).

Sprzedaż detaliczna (łącznie z podatkiem VAT) to sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych) w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. sklepy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców. W wartości sprzedaży detalicznej uwzględnia się wartość wytworzonych potraw i usług, sprzedanych wyłącznie we własnych placówkach gastronomicznych oraz wartość wytworzonych wyrobów sprzedanych we własnych punktach sprzedaży detalicznej. Sprzedaż detaliczna uwzględnia również dane z jednostek prowadzonych przez agentów, nie uwzględnia natomiast wartości sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową. Sprzedaż detaliczna realizowana jest w cenach płaconych przez konsumentów (ceny realizacji), łącznie z podatkiem od towarów i usług VAT.

Sprzedaż hurtowa (łącznie z podatkiem VAT) to działalność polegająca na odsprzedaży zakupionych towarów we własnym imieniu, zwykle nieostatecznym odbiorcom (innym hurtownikom, detalistom, producentom). Wartość sprzedaży hurtowej w cenach realizacji obejmuje wartość sprzedanych towarów z magazynów własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność jednostki.

Wartość sprzedaży towarów handlowych i materiałów wykazują wszystkie jednostki sprawozdawcze, które prowadziły działalność handlową (detaliczną lub hurtową) niezależnie od tego, czy jest to przeważający rodzaj działalności.

Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej to wartość sprzedanych robót budowlano-montażowych zrealizowanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców) na rzecz obcych zleceniodawców. Wartość ta wyrażana jest w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem upustów, rabatów i bonifikat, bez należnego od tej sprzedaży podatku od towarów i usług VAT. Roboty budowlano-montażowe obejmują działalność polegającą na wznoszeniu budynków i budowli począwszy od przygotowania terenu przez różnicowany zakres robót ziemnych, fundamentowych (stan zerowy), wykonywanie elementów nośnych, przegród budowlanych, układanie i pokrywanie dachów (stan surowy) do robót montażowych, instalacyjnych i wykończeniowych.

Przychody z działalności gastronomicznej (łącznie z podatkiem VAT) to wartość sprzedanych wyrobów (produkcji gastronomicznej), napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, a także towarów handlowych (tj. towarów, które zostały sprzedane w takich samych opakowaniach, jak zakupiono, oraz po konfekcjonowaniu odsprzedane w niezmięnionej postaci) oraz wartość przychodów z pozostałej działalności (wpływów z usług świadczonych z tytułu działalności rozrywkowej, obsługi parkingów, telefonów, organizowania przyjęć poza zakładem i w zakładzie, wypożyczenia sali restauracyjnej, itp.). Wartość przychodów uzyskanych z działalności gastronomicznej wykazują wszystkie jednostki sprawozdawcze, które prowadziły działalność gastronomiczną niezależnie od tego, czy jest to przeważający rodzaj działalności.

Mikroprzedsiębiorstwa na 100 tys. ludności (wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw) to liczba aktywnych przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób przypadająca na 100 tys. ludności (przy wyznaczaniu wskaźnika natężenia mikroprzedsiębiorstw wykorzystano średnioroczną liczbę ludności według ich faktycznego miejsca zamieszkania, według stanu na dzień 30 czerwca).

Udział mikroprzedsiębiorstw do 1 osoby pracującej w mikroprzedsiębiorstwach ogółem (w %) to udział liczby aktywnych przedsiębiorstw, w których pracuje maksymalnie 1 osoba i jest to dla niej główne miejsce pracy, w liczbie aktywnych przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób.

Pracujący na 1000 mikroprzedsiębiorstw to liczba osób pracujących ogółem (według stanu na dzień 31 grudnia) w przeliczeniu na 1000 mikroprzedsiębiorstw.

Przeciętne zatrudnienie na 1000 mikroprzedsiębiorstw to liczba osób zatrudnionych przypadająca na 1000 mikroprzedsiębiorstw.

Wynik finansowy brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo (w zł) to wynik finansowy brutto w przeliczeniu na 1 mikroprzedsiębiorstwo (nadwyżka przychodów nad kosztami na 1 mikroprzedsiębiorstwo).

Wskaźnik rentowności obrotu brutto (w %) to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem.

Wskaźnik poziomu kosztów (w %) to relacja kosztów ogółem do przychodów ogółem.

Miesięczne przychody na 1 pracującego (w zł) to wartość miesięcznych przychodów ogółem w przeliczeniu na 1 pracującego.

Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego (w zł) obejmuje wynagrodzenia brutto przypadające miesięcznie na jeden pełny etat (przeciętne zatrudnienie).

Udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach z całokształtu działalności (w %) to udział wartości sprzedaży produkcji budowlano-montażowej mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność budowlaną w wartości przychodów mikroprzedsiębiorstw ogółem.

Uwaga: Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Methodological notes

Enterprises with up to 9 persons employed are an important part of the economy, due to that fact they are a subject of statistical observation for many years. Statistics Poland executes a representative survey of those entities pursuant to the Council of Ministers Regulation of 23 November 2020 on the Statistical survey program of official statistics for 2021 (Journal of Laws 2020, item 2062 with subsequent amendments). The data are acquired annually on the basis of "SP-3 – Report on business activity of enterprises". According to its specialization, RSO in Lodz is responsible for collecting data from all the country regions.

Study of enterprises with up to 9 persons employed is the primary source of statistical data regarding this group of units. Information about the activity of these entities, collected and published by SP provides data used both for the needs of creating national and regional economy policy and many types of analytical and research works.

The influence of the smallest entities on the economy forces constant request on information regarding this group. However, it must be noticed that these units are extremely sensitive to any burden imposed by public administration. Enterprises with up to 9 persons employed usually keep simplified accounting and are not able to provide information as detailed as the large entities. Regarding above, the survey of these units is organized in such a way that both the frequency and the scope of data collection are minimized.

Basic data collection source is an electronic form set on the Reporting Portal available on Statistics Poland website. Every year the survey covers approximately 110 thousand entities, chosen on the basis of stratified sample (which gives approximately 4% of the population of enterprises with up to 9 persons employed).

1. Subject and scope of the survey

The publication presents data on **enterprises with up to 9 persons employed (microenterprises)**. The group of entities presented in this publication comprises legal persons, entities without legal personality, and natural persons, which conducted economic activity in Poland in 2021.

The information are presented on the level of **voivodships** defined by the head office of the reporting entity or **type of activity** by Polish Classification of Activity (PKD 2007), consistent with NACE Rev. 2 classification and regards active entities i.e. conducting economic activity in the reporting period. Data are presented for enterprise equal to one legal unit.

The data presented herein cover all microenterprises classified to the following sections according to NACE Rev. 2:

- Agriculture, forestry and fishing (section A – excluding natural person's holding);
- Mining and quarrying (section B);
- Manufacturing (section C);
- Electricity, gas, steam and air conditioning supply (section D);
- Water supply; sewerage, waste management and remediation activities (section E);
- Construction (section F);
- Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles (section G);
- Transportation and storage (section H);
- Accommodation and catering (section I);

- Information and communication (section J);
- Financial and insurance activities (section K – excluding credit institutions, credit unions, insurance companies, brokerage and securities houses, assets management and investment funds, general pension societies and pension funds);
- Real estate activities (section L);
- Professional, scientific and technical activities (section M);
- Administrative and support service activities (section N);
- Education (section P – with exception of higher education);
- Human health and social work activities (section Q – excluding public health care facilities);
- Arts, entertainment and recreation (section R – excluding cultural institutions with legal personality);
- Other services (section S – excluding division 94 Activities of membership organisations).

As regards the binding classification sections, for the purposes of this publication the terms. Industry and Services was introduced. Industry including the following sections:

- Mining and quarrying (section B);
- Manufacturing (section C);
- Electricity, gas, steam and hot water and air conditioning supply (section D);
- Water supply; sewerage, waste management and remediation activities (section E);

and Services including the following sections:

- Transportation and storage (section H);
- Accommodation and food service activities (section I);
- Information and communication (section J);
- Financial and insurance activities (section K);
- Real estate activities (section L);
- Professional, scientific and technical activities (section M);
- Administrative and support service activities (section N);
- Education (section P);
- Human health and social work activities (section Q);
- Arts, entertainment and recreation (section R);
- Other service activities (section S).

Data on enterprises with up to 9 persons employed collected on SP-3 report include basic information about the enterprise, including: the kind of economic activity, number of persons employed, wages and salaries, gross value of fixed assets, outlays on tangible fixed assets (i.e. investment outlays and expenditures on purchase of second-hand fixed assets), basic data about the condition of the unit (i.e. the revenues, costs, stocks values and taxes). Detailed level of information required depends on the type of accounting records. Units that conducted activity (during the prescribed period) in trade sector (retail or wholesale), gastronomy, transport or health care provide further specialized information on these activities.

Data presented in the publication are collected on the SP-3 report and are published with the guarantee of statistical confidentiality according to Law on Official Statistics (Journal of Laws 1995, item 439 with subsequent amendments), in the following thematic blocks:

- basic data in 2016–2021;
- basic data by NACE sections;
- basic data by voivodships;
- basic data by voivodships and selected NACE sections.

More information in the area of non-financial enterprises surveys conducted by the Central Statistical Office is provided in the Methodological report – Non-financial enterprises surveys.

2. Main definitions

Persons employed (working) include persons employed on the basis of an employment contract, i.e., appointment, selection or nomination (including seasonal and casual employment); employers and self-employed; owners and co-owners (including helping family members) of business (excluding company's partners not working in the company); self-employed persons; persons working in Poland and abroad for the entities in which they are employed, regardless the duration of such employment; agents; persons performing outwork; members of agricultural cooperatives. Persons working on the basis of an order contract or contract for specific work are not deemed to be persons employed.

Employees (hired persons) – include persons hired on the basis of an employment contract, posing, election or appointment (including persons hired outside the country), including: persons employed on the basis of an employment contract, appointment, selection or nomination (including persons employed abroad), including: persons employed in intervention and public works financed by the labour fund, young people working on the basis of an employment contract and not for the purpose of vocational training; persons abroad in a business trip; persons working in enterprises in organized working groups, i.e. OHP participants (except those who attend vocational training), sentenced persons; persons working in the mining industry during the initial 28 days; foreigners working in Poland in accordance with the provisions of the Act of 20 April 2004 on promotion of employment and labor market institutions (Journal of Laws of 2013, item 674, as amended).

Average paid employment is calculated as the total average employment in individual months, divided by 12 (whether an enterprise operated for the whole year or not), after converting part-time employees into full-time employees. This conversion is done on the basis of the number of working hours specified in employment agreements, in relation to the standard number of hours in force.

Gross wages and salaries includes cash payments to employees or other individuals, which are expenses incurred by employers for the payment of their work, regardless of the source of their funding, and regardless of the basis of the employment relationship or any other legal relationship or legal action under which the work is performed.

Revenues from the whole activity (total revenues) include net revenues from sales of products, goods and materials, other operating revenues as well as financial revenues.

Net revenues from sales of products, goods and materials are net revenues from domestic and export sales of products (finished, semi-finished and services) manufactured by the entity, as well as packaging, equipment and third party services, if invoiced to customers along with products and net revenues from the sale of goods and materials, that is tangible current assets and products manufactured by an entity, purchased for resale in the same condition as received, if they are sold in a chain of own stores along with the foreign goods, as well as amounts due for goods and materials sold, regardless of whether or not they have been paid. Revenues from the sale of products, goods and materials for export include intra-Community deliveries to EU Member States and exports to non-EU countries.

Other operating revenues, that is revenues indirectly related to the entity's operating activities, in particular: profit from the disposal of non-financial fixed assets (fixed assets, fixed assets under construction, intangible assets, real estate investments and rights), obtained free of charge (including donations) assets (cash), damages, reversed provision, adjustments of write-offs revaluing non-financial assets, revenues from social welfare activities, income from rent or lease of fixed assets or investments in real estate and rights, revenues associated with extraordinary events.

Financial revenues, that is amounts due for dividends and shares in profit, interest from the loans granted, interest on term deposits, default interest, profit on disposal of investment (sale), reduction of revaluation write-offs of investment values in relation to the total or partial termination of causes resulting in permanent loss of their value, surplus of positive exchange differences over negative.

Costs of obtaining revenues from the whole activity (total costs) include cost of products, goods and materials sold, other operating and financial costs.

Costs of products, goods and materials sold include cost of products sold (i.e. basic operation costs decreased by the cost of generating benefits for the need of the entity and corrected by change in stock products) and value of goods and materials sold according to procurement or purchase prices.

Other operating costs are costs indirectly related to the entity's operating activity, in particular: loss on disposal of non-financial fixed assets and fixed assets under construction, depreciation of leased or rented fixed assets, unplanned depreciation (impairment charges), penalties, fines, damages, receivables written off in part or in full as a result of bankruptcy, composition or restructuring proceeding, provisions created for certain or highly probable future liabilities (loss on economic transactions in progress), write-offs revaluing non-financial assets, costs of maintaining social facilities, donations or free of charge transferred fixed assets, losses related to extraordinary events.

Financial costs, that is, among others, interest on bank credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on disposal of investments, revaluation write-offs of investment values, surplus of negative exchange differences over positive.

Gross financial result is calculated as the difference of total revenues and total costs – in case of surplus of total costs over total revenues, the financial result is recorded with the sign (-).

Retail sales of goods (including VAT) is the sale of own products and consignment (new and second hand) in retail sales outlet, catering establishments and other sales outlets (e.g. stores, warehouses) in amounts satisfying individual needs of consumers. The value of retail sales includes the value of the produced meals and services, sold only in own catering establishments and the value of produced products sold in own retail sales outlets. Retail sales also takes into account data from entities run by agents. However, it does not include the value of marketplace sale performed by salespersons only paying a stall fee. Retail sales is realised in prices paid by consumers (realisation prices), including value added tax.

Wholesale (including VAT) is the business activities consisting of the resale of goods, usually not the final recipients (other wholesalers, retailers, manufacturers), purchased on the entrepreneurs own behalf. Wholesale value of goods sold from own- and third-part warehouses in which commodities belonging to the given entity are stored.

The value of sales of trade commodities and materials is reported by all reporting entities that conducted commercial activities (retail sales and wholesale), regardless of whether this is the prevailing type of activity.

Sale of construction and assembly production is the value of sold construction and assembly works performed using own resources (without subcontractors) for outside clients. This value is expressed in actual sales prices – taking into account all discounts, rebates and deductions – excluding value added tax (VAT). Construction and assembly works include activity consisting in construction of buildings and structures, starting from site preparation, through various scope earthworks, foundation works (zero state), constructing load bearing elements, building partitions, construction and covering of roofs (raw state), ending with assembly, installation and completion work.

Revenues from catering activity (including VAT) is the value of sold products (gastronomic production), alcoholic beverages and tobacco products, as well as consumer goods (i.e. goods that were sold in the same packaging as purchased, and after packaging resold in unchanged form) and the value of revenues from other activities (revenues from services connected with entertainment activities, parking lots, telephones, organizing parties outside the plant and in the plant, renting a restaurant room, etc.). The value of revenues from catering activity is reported by all reporting entities that conducted catering activity, regardless of whether this is the prevailing type of activity.

Microenterprises per 100 thousand population is the number of active enterprises with up to 9 persons employed per 100 thousand population (the indicator was delineated using annual number of population by the actual place of residence, as of 30 June).

The share of microenterprises up to 1 person employed in total microenterprises (in %) is the share of the number of active enterprises in which a maximum of 1 person is employed, and it is its main workplace in the number of active enterprises with up to 9 persons employed.

Persons employed per 1000 microenterprises is the number of persons employed in total (as of 31 December) per 1000 microenterprises.

Average paid employment per 1000 microenterprises is the number of paid employees employed on the basis of labour contract per 1000 microenterprises.

Gross financial result per 1 microenterprise (in PLN) is the gross financial result per 1 microenterprise (excess of revenues over costs per 1 microenterprise).

Gross turnover profitability indicator (in %) is the relation of gross financial result to total revenues.

Cost level indicator is the relation of total costs to total revenues.

Monthly revenues per 1 person employed (in PLN) is the value of monthly total revenues per 1 person employed.

Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee (in PLN) cover monthly gross wages and salaries per full-time job (average paid employment).

The share of construction and assembly production in revenues (in %) is the share of sale of microenterprises' construction and assembly production, conducting construction activity, in total revenues of microenterprises in total.

Note: Due to rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item „total”